

**ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ V PRAZE**

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PRAHA 2023

MARIE ŠPŮROVÁ

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Masarykův ústav vyšších studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Bankovní a nebankovní subjekty na
finančním trhu v České republice

Banking and non-banking entities on the
financial market in the Czech Republic

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.

Marie Špůrová

Praha 2023

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Špůrová** Jméno: **Marie** Osobní číslo: **499670**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Bankovní a nebankovní subjekty na finančním trhu v České republice

Název bakalářské práce anglicky:

Banking and Non-banking Entities on the Financial Market in the Czech Republic

Pokyny pro vypracování:

Téma se bude zabývat za použití příslušných metod vědeckého zoumání charakteristikou regulace bankovních a nebankovních subjektů na finančním trhu s tím, že student/ka si vybere kritéria, které pak bude u vybraných institucí zejména z obalsti nebankovních subjektů analyzovat ve vztahu k bankám. Cílem práce bude nalézt rozdíly v přístupu a vyvodit z toho určité závěry s ohledem na zvolená kritéria.

Seznam doporučené literatury:

ČERVENKA, Miroslav, Dagmar IRCINGOVÁ a Miroslav ŠKVÁRA. Spotřebitelské úvěry 2017: průvodce teorií a praxí úvěrování dle zákona č. 257/2016 Sb. Praha: Miroslav Škvára, 2017. ISBN 978-80-904823-4-0.
JANÁČEK, Kamil. Jsou centrální banky za zenitem své slávy?. Praha: Institut Václava Klause, 2020. Publikace, č. 50/2020. ISBN 978-80-7542-059-6.
JUROŠKOVÁ, Lenka. Bankovní regulace a dohled. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-26-1.
PALEČKOVÁ, Iveta. Performance measurement in banking: empirical application to Central and Eastern Europe. [Průhonice]: Professional Publishing, 2018. ISBN 978-80-88260-13-4.
REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5871-8.
SCHLOSSBERGER, Otakar. Platební služby. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-238-3.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D. Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **09.12.2022** Termín odevzdání bakalářské práce: **27.04.2023**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

_____
Datum převzetí zadání

_____
Podpis studentky

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne:

podpis: .....

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu doc. JUDr. Ing. Otakaru Schlossbergerovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, cenné připomínky a konzultace. Dále děkuji všem respondentům, kteří byli ochotni vyplnit mnou vytvořený dotazník. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu, kterou mi během psaní práce poskytovali.

Abstrakt

Teoretická část popisuje bankovní soustavu ČR, včetně pravomocí centrální banky. Dále se popisuje bankovní a nebankovní společnosti a jejich produkty, včetně spotřebitelského úvěru. Praktická část je rozdělena na dva oddíly. První oddíl se věnuje posouzení produktů dvou společností – jedné bankovní a jedné nebankovní. Druhý oddíl řeší zpracování a vyhodnocení z dotazníkového šetření.

Klíčová slova

Bankovní společnost, nebankovní společnost, spotřebitelský úvěr, bankovní produkty, centrální banka

Abstract

The theoretical part describes the banking system of the Czech Republic, including the powers of the central bank. It also describes banking and non-banking companies and their products, including consumer credit. The practical part is divided into two sections. The first section examines the products of two companies - one banking and one non-banking. The second section deals with the processing and evaluation from the questionnaire survey.

Key words

Banking company, non-banking company, consumer credit, banking products, central bank

Obsah

Obsah	7
Úvod.....	9
1 Historie bankovníctví	12
2 Bankovní soustava ČR.....	17
3 Centrální banka	18
3.1 Vnitřní měnová politika a její nástroje	19
3.2 Vnější měnová politika	21
3.3 Emitování bankovek a mincí	21
3.4 Bankovní dohled	21
4 Bankovní společnosti.....	22
4.1 Druhy bankovních společností.....	22
4.2 Bankovní licence	25
4.3 Činnost bank.....	26
5 Nebankovní společnosti.....	27
5.1 Spořitelní a úvěrní družstva.....	27
5.2 Další nebankovní spořitelní instituce	28
5.3 Nebankovní instituce sektoru investičních služeb	28
5.4 Nebankovní instituce v sektoru platebních služeb	28
5.5 Nebankovní instituce v sektoru spotřebitelských úvěrů	29
6 Bankovní produkty.....	29
6.1 Základní typy bankovních obchodů	30
6.1.1 Pasivní bankovní obchody	30
6.1.2 Aktivní úvěrové obchody	31
6.2 Úvěrové bankovní produkty	32

6.2.1	Standardní úvěrové produkty	34
6.3	Spotřebitelský úvěr.....	35
7	Cíl práce a výzkumné otázky	39
7.1	Cíl práce.....	39
7.2	Výzkumné otázky	39
8	Metodika	40
8.1	Použité metody	40
8.2	Charakteristika zkoumaného vzorku dotazníkového šetření.....	40
9	Analýza produktů vybraných finančních společností	41
9.1	Komerční banka a.s. – bankovní společnost	41
9.2	COFIDIS a.s. – nebankovní společnost	43
9.3	Porovnání produktů vybraných společností	48
10	Dotazníkové šetření – grafické znázornění odpovědí respondentů	53
11	Interpretace výsledků	67
	Závěr.....	72
	Seznam obrázků	78
	Seznam tabulek, grafů, zkratk.....	79
	Seznam grafů.....	80
	Seznam zkratk.....	81
	Seznam příloh.....	82
	Příloha A – Dotazníkové šetření.....	83

Úvod

Česká národní banka představuje centrální banku České republiky. Jedním z jejích úkolů je dozorování bankovního systému, resp. finančního trhu. Součástí tohoto systému jsou bankovní a nebankovní instituce, které nabízejí velkou škálu produktů včetně spotřebitelských úvěrů.

V této práci byly vytyčeny dva cíle. Prvním cílem bylo zjistit, zda existují významné rozdíly mezi poskytováním spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností. Druhým cílem bylo pojmenovat, jaká kritéria klient zohledňuje při výběru spotřebitelského úvěru.

V teoretické části jsou předloženy informace získané studiem aktuálních materiálů. Tato data jsou seřazena do šesti bloků. První shrnuje historii bankovníctví, druhá popisuje bankovní soustavu České republiky a vyzdvihuje důležitost centrální banky, její měnovou politiku, popisuje emitování bankovek a mincí a seznamuje s bankovním dohledem a regulací obchodních bank. Další část se zaměřuje na druhy bankovních společností, poskytování bankovních licencí, které podléhají dozoru centrální banky a tvoří tak jistou záruku pro klienty bank. Čtvrtá kapitola je věnována nebankovním institucím, které svou činností bankám často úspěšně konkurují. Poslední kapitola se zaměřuje na seznámení se s bankovními produkty a jejím rozdělením, včetně zmiňovaných spotřebitelských úvěrů.

Praktická část je rozdělena do dvou okruhů. V první části je pozornost zaměřena na porovnání podmínek poskytování spotřebitelského úvěru u vybrané jedné bankovní a jedné nebankovní společnosti. Přehledně srovnává předem nastavené finanční částky a cílovou částku úvěru v několika časových úsecích doby splácení. Dále hodnotí jednotlivé podmínky bank při poskytování úvěru. V druhé části je využit kvalitativní výzkum. Sběr dat byl proveden pomocí dotazníkového šetření, zpracován do tabulek a grafů a následně analyzován. Celkem byly definovány tři výzkumné otázky. První se zabývá výhodami či nevýhodami spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností. Druhá otázka řeší, zda lidé vnímají rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi. Poslední výzkumná otázka se zabývá nejčastějšími kritérii při výběru společnosti poskytující spotřebitelský úvěr.

Spotřebitelských úvěrů je v České republice poskytováno velké množství, a proto banky usilují při jejich sjednávání o co nejefektivnější proces. Přijmutí spotřebitelského úvěru spotřebitelem může představovat celou řadu rizik. Při řádném vedení úvěrového případu a dobrého vyhodnocení finanční situace však taková okolnost nemusí nastat.

Tato práce je určena všem, kteří se zajímají o problematiku poskytování spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností a jsou přístupni dalšímu zkoumání této oblasti.

Teoretická část

1 Historie bankovníctví

Bankovníctví vznikalo všude na světě, kde docházelo ke směnnému obchodu. Již 2600 let př. n. l. bylo ve starověké Číně potřeba někoho, kdo by dohlížel nad pravostí a oběhem mincí. (Vencovský, 1999)

Ovšem tato bakalářská práce se věnuje bankovníctví v českých zemích. Díky němu v 19. století došlo k prosperitě českých zemí.

Na konci 18. století existovaly celkem dvě peněžní soustavy. První se nazývala konvenční měna, která vznikla důsledkem dohody mezi Rakouskem, Bavorskem, Saskem a ostatními německými státy. Předmětem konvence bylo zavedení kovových peněz, které by měly stejné parametry a hodnotu na více území.

Druhou peněžní soustavou té doby byly papírové peníze, tzv. bankocetle. Stejně jako tomu bylo s konvenční měnou, byly vydány za vlády královny Marie Terezie. Bankocetle byly emitovány Vídeňskou městskou bankou, která měla v té době funkci centrální banky. Hlavním důvodem k vydání papírových peněz bylo splácení státního dluhu, který vznikl z prohrané války s Pruskem. Je třeba upozornit, že se v té době jednalo o tzv. státovky, nikoli bankovky.

Finanční situace habsburských zemí byla až do konce napoleonských válek velmi nepříznivá. Díky válečné náhradě se ale situace lehce stabilizovala a začalo se tak pracovat na systému, který by umožnil oddělení peněžního oběhu od vládních financí. Roku 1816 vznikla Privilegovaná rakouská národní banka ve Vídni, jejími hlavními cíli bylo zastavit financování státních financí, které způsobovaly inflaci, omezit používání papírových peněz a vytvořit pevná emisní pravidla.

V roce 1822 byl stát nadále zadlužen u Privilegované rakouské národní banky, to ho ale neodradilo od vypůjčování si peněz, které měly krýt rozpočtové schodky. Může to znít poněkud zvláštně, ale i tak se jednalo o stabilní politické i hospodářské období, jež trvalo až do roku 1848. (Vencovský, 1999)

Rok 1848 je známý hlavně díky revolucím, které se odehrávaly na území celé Evropy. To mělo samozřejmě dopad i na habsburské země.

Situace byla tak vážná, že se kromě již zmíněných státovek vydávaly nouzové peníze (tzv. nouzovky). Jejich funkcí bylo nahradit drobné mince, kterých bylo nedostatek. Většina lidí si kvůli zprávám ze zahraničí začala schraňovat doma peníze,

převážně drobné mince. Tak se stalo, že bylo nedostatek nižších kovových nominálů. Vláda pro zlepšení situace nechala vydat jedno a dvou zlatkové bankovky. To ovšem byla pro většinu občanů vysoká hodnota, a proto si poradili po svém – bankovky se trhaly na čtvrtiny a tak se s nimi platilo. Tato lidová platba se později začala trestně stíhat.

Vládní opatření požadavkům hospodářství nestačila, proto došlo v období 1848-1849 k vysokému nárůstu nouzových papírových peněz. Ty vydávaly obce, panství, úřady, ale i obchodníci a řemeslníci. Dodnes se neví, kolik druhů nouzovek se takto vydávalo. K roku 2021 se jejich objevené množství pohybovalo kolem 4 000 druhů. (Filip, 2021)

Vstup do druhé poloviny 19. století byl vyznačován uplatněním papírové měny a ústupem stříbra z finančnictví. V průběhu roku 1850 se začalo diskutovat o zavedení jednotné měny v monarchii a stanovení jasných pravidel pro peněžní oběh. Začal převažovat zájem o peněžní reformu. V roce 1857 se ve sporech o zavedení spolehlivě fungujících peněz stále více prosazovaly úvahy, zda by kovovým základem měny nemělo být spíše zlato. Spor byl nakonec vyřešen ve prospěch stříbra z důvodů politických zájmů. Smlouva mezi Rakouskem, Lichtenštejnskem a Německými státy o zavedení jednotné stříbrné měny však byla porušena již v roce 1867.

Dne 14. května 1873 byly císařským nařízením uvolněny předpisy o kovovém krytí emitovaných bankovek. Teprve v 80. a 90. letech devatenáctého století se dostala hospodářská aktivita na vzestup a 27. června 1878 byla zákonem zřízena Rakousko-Uherská banka, která měla emisní privilegium pro společnou Rakousko-Uherskou měnu. Tato dobře konstruovaná emisní banka byla zodpovědná za měnový vývoj a rychle se oprošťovala od vlivu centrální vlády.

Peněžní reforma v roce 1892, která je spojována se zavedením korunové měny na zlatém základě, vytvořila podmínky pro stabilizaci měnových poměrů. Začátek první světové války zapříčinil konec „měnové pohody“. Rozhodnutí o financování války vedlo k mimořádným opatřením v oboru cedulového bankovníctví. Vláda zrušila předpisy o povinném zlatém krytí a zákazu banky poskytovat úvěry státu.

V listopadu 1918 se první československé vládě nepodařilo dosadit do Rakousko-Uherské banky mezinárodní kontrolu, a tak ministr Alois Rašín nabídl bance, že na území nového státu nechá prozatím obíhat dosavadní měnu. Podmínkou však bylo, že válečné půjčky nebudou lombardovány a československá vláda nepřevzme

závazek ručení za škody. Vedení Rakousko-Uherské banky odmítlo zákaz lombardování, a tak československá vláda reagovala zákazem filiálkám banky lombardovat válečné půjčky. Jediným řešením tedy byla odluka peněžního oběhu a vlastní měnová politika.

Základy moderního bankovníctví vyplývaly z charakteru peněžnictví ve střední Evropě a charakterizovala je členitost a diferencovanost peněžních ústavů. Akciové banky a ústavy lidového peněžnictví představovaly pilíře peněžnictví v našich zemích. Významné místo zaujímaly i zemské banky, soukromé bankovní domy a hypoteční banky. Bezprostředně po vzniku Československa představovalo bankovní centrum ještě Vídeň (např. Credit-Anstalt Für Handel und Gewerbe, Allgemeine Boden Creditanstalt, Wiener Bankverein). Deset vídeňských velkobank mělo v českých zemích celkem 76 filiálek a 26 expozitur. Přeměna těchto bank v multinacionální peněžní instituce v nástupnických zemích však byla zmařena měnovou reformou a nostrifikací v ČSR.

V únoru 1919 bylo Československo vyhlášeno samostatným celním územím a byl vyhlášen zákon o měnové reformě. Zároveň byl zřízen prozatímní cedulový ústav Bankovní úřad při ministerstvu financí, který prováděl měnovou politiku. Krátce po převratu byl zřízen také Poštovní úřad šekový, jehož úkolem bylo zajištění bezhotovostních plateb šekem a vykonávání služeb při finančních transakcích státu.

Nejvýznamnější změny v bankovním systému přinesla v období první republiky nostrifikace. Kupříkladu vytvořená Česká eskomptní banka a úvěrní ústav měla česko-německou správu a akciový kapitál 100 000 000 Kč. Nostrifikace v peněžnictví vycházela z nařízení ministerstva financí v roce 1920 o podmínkách obchodování cizích peněžních akciových společností. Filiálky cizích bank dostaly povolení na pět let k obchodní činnosti, ale nesměly přenášet vklady mimo republiku, mohly přijímat vklady jen do určité výše a nesměly vytvářet nové pobočky.

V prvních pěti letech nového státu došlo k významnému přílivu zahraničního dohodového kapitálu a rozsáhlým přesunům v bankovníctví. Zahraniční finanční skupiny získaly do roku 1927 svůj vliv v šesti z osmi československých velkobank: České eskomptní bance a úvěrním ústavu, České bance Union, Bance pro obchod a průmysl, Anglo-československé bance, Pražské úvěrní bance a Moravské bance.

Obchodní banky byly univerzální a plnily zároveň funkci depozitních a úvěrních peněžních ústavů, ale i zakladatelských bank. Domácí banky začaly rozvíjet novou

činnost – zajišťování finančních transakcí při importu a exportu. Novou činností byly i transakce se státními obligacemi. V úvěrové oblasti došlo k důležité změně – bankovní úvěr se stal běžnou součástí podnikání.

Vývoj bankovníctví v meziválečném období byl úzce spojen s celkovým hospodářským vývojem státu. V první polovině 20. let zasáhla banky výrazným způsobem deflační krize. Mezi prvními se dostala do potíží například Kupecká banka v Brně. Východiskem v ustálení bankovního systému byla jeho koncentrace, která mnohdy znamenala pohlcení slabších institucí silnějšími. Fúze se uskutečňovaly pod patronací ministerstva financí. V letech hospodářské krize se přirozeně snížil rozsah úvěrové činnosti a zájmy podniků o úvěr klesaly.

Od poloviny 30. let nastávalo postupné ožívování československé ekonomiky, jejíž základy spočívaly ve zbrojení.

Od roku 1940 bylo celé protektorátní peněžnictví napojeno přímo na říšskou organizaci. Nacistický tlak vyvrcholil vytvořením protektorátního ministerstva hospodářství v roce 1942, do jehož působnosti přešly i záležitosti měny a peněžnictví. Hospodářství v období okupace bylo provázáno přesuny ve prospěch německého kapitálu, který se ke konci okupace podílel 61,6 % na cizích kapitálových účastech. Na obsazeném území byl kapitál nostrifikován a vlastníci byli donucováni k odprodeji za velmi nízké ceny. Dalším nástrojem germanizace byly přímé konfiskace pod záminkou různých politických a hospodářských deliktů.

Přestože ekonomická situace po osvobození Československa nebyla dobrá, byla jednoznačně v celé střední Evropě nejlepší. Po upevnění státní moci po osvobození bylo možné obnovit československou měnu a zvládnout chaotický peněžní oběh, kdy na území osvobozeného státu platily české „protektorátní“ koruny, slovenské koruny, říšsko-německé marky, maďarské pengö a polské zloté. Během čtyř měsíců se vytvořily dvě měnové oblasti – oblast koruny české a oblast koruny slovenské se stanoveným kurzem 1:1. Vyústěním reformních peněžních opatření bylo zavedení jednotné měny – československé koruny. V prvním poválečném roce vedle sebe existovaly dvě cedulové banky – Národní banka pro Čechy a Moravu a Slovenská národní banka. V květnu 1945 na československém území působilo 14 obchodních akciových bank s více než 300 pobočkami. Některé akciové banky plnily funkci centrály lidového peněžnictví. Znárodnění akciových bank bylo provedeno na základě dekretu prezidenta republiky č. 102 ze dne 24. října 1945 (např. Živnostenská banka, Pražská

úvěrní banka, Banka československých legií, Zemědělská banka). Znárodněné banky byly postaveny pod státní kontrolu. Bankovní aparát byl dán zcela do služeb rozvoje národního hospodářství a vnitřní výstavba socialistických bank plnila informační a kontrolní funkce pro stranické a státní orgány v daném regionu.

Státní banka československá (SBČS) vznikla zákonem č. 31 ze dne 9. března 1950. Na jeho základě přebrala veškeré závazky Národní banky československé, Živnostenské banky, Poštovní spořitelny a Slovenské Tatrabanky.

V systému centrálního plánování hospodářství se začínaly uplatňovat první náznaky decentralizace, které přispívaly ke zvýšení pravomocí SBČS. Vláda v roce 1955 přenesla na banku právo poskytovat úvěry na výplatu mezd či na neplánované ztráty.

Od roku 1970 byl základním nástrojem řízení ekonomických funkcí SBČS měnový plán, který byl schvalován stejnou procedurou jako jiné direktivní plány. V tomto měnovém plánu byly zahrnuty záměry týkající se úseků úvěrového, pokladního a devizového.

Bankovní systémy byly do 80. let jednostupňové, další banky byly specializovány na vymezený rozsah bankovní činnosti a zcela závisely na rozhodnutí centrální banky.

K 1. lednu 1990 byla Státní banka československá rozdělena na dvě obchodní banky (Komerční banka Praha, Všeobecná úvěrová Banka Bratislava) a na centrální banku. Část pasiv a aktiv bylo předáno i na znovuoživenou Investiční banku.

Dne 8. října 1992 byla v rámci zákona o československé federaci přijata novela, která umožnila republikám založení emisních bank, které vznikly rozdělením bývalé SBČS. K 30. prosinci 1992 tedy zanikla i SBČS a centrální bankou se stala Česká národní banka

Proces privatizace bank byl součástí kupónové privatizace, kterou byly částečně privatizovány Česká spořitelna, Komerční banka, Živnostenská banka a Investiční banka. Oproti původnímu záměru si stát i ke konci roku 1998 ponechal významné podíly v Komerční bance, Československé bance a České spořitelně. Narůstající problémy dvou největších bank, projevující se v 2. polovině roku 1998 zintenzivnily potřebu rychlé privatizace. (Vencovský, 1999)

V polovině prvního desetiletí 21. století je podle Šenkýřové a kol. bankovní sektor České republiky již stabilizován. Banky v České republice si svou stabilitu udržely i v průběhu světové finanční krize, která se objevila v roce 2007. (Šenkýřová, 2010)

2 Bankovní soustava ČR

Pod pojmem bankovní soustava si můžeme představit souhrn bank a dalších finančních institucí působících na daném území. Všechny instituce spolupracují a interagují spolu v rámci finančního systému. Tento systém slouží ke správě peněz a finančních transakcí v ekonomice země.

Existují dva hlavní typy bankovních soustav – **jednostupňová a dvoustupňová**. V **jednostupňové** bankovní soustavě neexistují tzv. komerční banky. Funguje zde pouze centrální banka, která je jediným poskytovatelem finančních služeb, dalo by se tedy hovořit o monopolu. Centrální banka tedy poskytuje úvěry pro státní i soukromé podniky a k tomu reguluje a spravuje peněžní zásoby v ekonomice. Na území České republiky se tato soustava využívala v průběhu let 1950-1990, kdy fungovala pouze jedna bankovní instituce a to Státní banka Československá.

V případě **dvoustupňové** bankovní soustavy již existují kromě centrální banky i banky komerční. Centrální banka může v tomto systému poskytovat úvěry pouze komerčním bankám, které následně poskytují finanční služby jak jednotlivcům, tak i podnikům. Centrální banka ovšem stále dohlíží na jejich činnosti a sama určuje monetární politiku, kterou se musí ostatní bankovní instituce řídit.

Jiným způsobem, jak členit bankovní soustavu, je například podle rozsahu činností. V tomto případě je dělíme na **specializovanou a univerzální**.

Specializovaná bankovní soustava se zaměřuje pouze na komerční či investiční činnost. Tyto dvě oblasti jsou oddělené a banky v ní se věnují každá jiné oblasti podnikání. Komerční banky se věnují hlavně příjmu vkladů a poskytování úvěrů fyzickým (drobní klienti) či právnickým osobám (malé a velké podniky). Investiční banky se oproti tomu věnují spíše větším korporacím a investorům. Těmto klientům pomáhají s emisemi akcií či dluhopisů, poskytují jim investiční poradenství apod. Investiční banky samy se také věnují obchodování s cennými papíry a dalšími finančními nástroji. V České republice působí jako investiční např. J & T Banka.

Komerční banky získávají oproti těm investičním detailní informace o podnicích, na jejichž základě by získaly na investičním trhu jistou výhodu. Z tohoto důvodu jsou tyto typy bank ve specializované bankovní soustavě odděleny.

Univerzální bankovní soustava se využívá hlavně v zemích Evropské Unie. Banky v tomto případě zastupují jak činnost investiční, tak i komerční. Znamená to tedy, že mají možnost poskytovat služby drobným klientům i velkým korporacím. Univerzální banky jsou proto konkurenceschopnější oproti specializovaným bankám. Navíc mohou samy investovat do cenných papírů, obchodovat s nimi a zároveň přijímat vklady a poskytovat úvěry klientům. (Černohorský, 2011)

Bankovní soustava České republiky je aktuálně dvoustupňová. Na trhu se tedy objevuje centrální banka a ostatní banky. (Co je to bankovní systém, 2021). Černohorský popisuje bankovní soustavu ČR jako souhrn centrální banky, univerzálních bank a realitních bank, např. hypoteční banky. (Černohorský, 2011)

3 Centrální banka

Centrální bankou České republiky je Česká národní banka (oficiální zkratka je ČNB). Úkolem ČNB je uplatňovat měnovou politiku na území České republiky. Hlavní úlohou je ovšem dodržování cenové stability, řízení inflace a dozorování bankovního systému. K řízení inflace používá nástroje, které ovlivňují její vývoj. (Kalabis, 2012)

Její úkoly a pravomoci jsou popsány v zákoně č. 6/1993 Sb., o České národní bance (dále jen ZoČNB), kterým je ČNB povinna se řídit. (Zákon č. 6/1993 Sb., 1993)

Kromě hlavní činnosti se ČNB věnuje i těmto dílčím úkolům:

- určování a provádění měnové politiky,
- emitování bankovek a mincí společně se spravováním měny,
- poskytování úvěrů bankám a ostatním finančním institucím,
- dohlížení nad bankovním sektorem, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím, institucemi elektronických peněz a směnárny.

Aby bylo možné tyto cíle dodržet, poskytuje ČNB služby jako například vedení účtů organizacím a osobám, které jsou napojeny na státní rozpočet. Také provádí operace, které souvisí se státními investicemi nebo vydáváním státních dluhopisů. (O ČNB, 2022)

ČNB je mimo jiné součástí Evropského systému centrálních bank (ESCB), který se skládá ze všech národních bank členských států a z Evropské centrální banky (ECB), která je v jeho čele. Z toho důvodu je ČNB zodpovědná za plnění cílů, které si sama vytyčí, ale i cílů, které zadá samotná ECB. (Česká národní banka, 2023)

K dosažení cílů používá ČNB nástroje monetární politiky. Měnovou politiku lze dělit na **vnitřní** a **vnější**.

3.1 Vnitřní měnová politika a její nástroje

Vnitřní měnová politika je souborem činností (nebo také můžeme říci nástrojů) centrální banky, který má primárně regulovat inflační tlaky. To mimo jiné zahrnuje ovlivňování agregátní cenové hladiny, nezaměstnanosti, produktu a platební bilance prostřednictvím regulace celkové peněžní zásoby. (Hřebík, 2008)

Nástroje vnitřní politiky lze dělit podle několika hledisek. Jedno z nejčastějších rozdělení je členění na nástroje administrativní a tržní. (Hřebík, 2008)

Administrativní (přímé) nástroje přímo omezují tržní subjekty v rozhodování s tím, že každému ze subjektů může být nařízeno něco jiného. Dobrým příkladem použití tohoto systému na území ČR bylo centrálně plánované hospodářství. (Černohorský, 2020)

Mezi administrativní nástroje patří:

- Pravidla likvidity – tj. požadavek centrální banky na minimální úroveň likvidity, kterou musí obchodní banky dodržovat. Účelem je zajištění jisté bezpečnosti.
- Úvěrové kontingenty – jsou limity, které centrální banka stanoví pro množství úvěrů, které mohou komerční banky poskytnout.
- Úrokové limity – centrální banka může stanovit hranici pro maximální (bankami poskytovaný úvěr) nebo minimální (přijímaná depozita) úrokové sazby.
- Povinné vklady – jsou určeny hlavně centrálních institucím či orgánům místní samosprávy.

(Monetární politika, 2017)

Tržní (nepřímé) nástroje jsou používány k ovlivnění nabídky a poptávky po penězích. Na rozdíl od přímých nástrojů ovlivňují celkový trh a nezaměřují se pouze na některé subjekty. (Černohorský, 2020)

Mezi tržní nástroje patří:

- Operace na volném trhu – tento nástroj by se dal vnímat jako jeden z nejpoužívanějších. Centrální banka zde využívá své působnosti jako obchodního subjektu na trhu - nakupuje či prodává státní cenné papíry. Cílem tohoto počínání je získat přebytečnou měnu anebo naopak dodat hotovost do oběhu. Výsledkem je ovlivnění krátkodobé úrokové sazby. (Hřebík, 2008)

Často se můžeme setkat s tzv. *repo operacemi*, kdy centrální banka přijímá od komerčních bank přebytečné finanční prostředky a jako potvrzení o transakci jim vydá cenný papír, který potvrzuje příjem peněz. Dochází také k vytvoření dohody o zpětném nákupu za daný časový úsek. Po vypršení splatnosti centrální banka (ČNB) vykoupí cenný papír zpět a cenu navýší o předem domluvený úrok.

ČNB využívá tři typy sazeb - dvoutýdenní repo sazbu, lombardní a diskontní sazbu.

Dvoutýdenní repo sazba je úroková sazba, za kterou ČNB poskytuje krátkodobé úvěry na dobu 14 dní (tj. dvou týdnů). Aktuálně repo sazba činí 7 %.

Diskontní sazba je úrok, za který si komerční banky mohou uložit peníze k ČNB. V současné době se pohybuje na 6 %.

Lombardní sazba je naopak úrok, za který si komerční banky půjčují peníze. Procenta této sazby jsou v současné době 8 %. (Nástroje měnové politiky, 2023)

- Povinné minimální rezervy - principem tohoto nástroje je udržovat část prostředků banky, které získala od svých klientů v likvidní formě na účtu u ČNB. Má fungovat jako rezerva při nadměrném výběru klientů a zároveň jako nástroj ČNB, který zvýšením či snížením procent povinné minimální rezervy ovlivňuje objem peněz na trhu. V ČR je míra nastavena na 2 % a od roku 1999 zůstává neměnná. (Černohorský, 2020)

3.2 Vnější měnová politika

Vnější měnová politika (kurzová politika) je souborem opatření a nástrojů, které centrální banka používá ke správě měny. Nástroji vnější měnové politiky lze v podstatě hýbat tokem exportu a importu, tedy i peněžním přílivem a odlivem.

Hřebík se domnívá, že lze ve vnější měnové politice vnímat pouze jediný nástroj - devizové intervence. Jedná se tedy o nákup nebo prodej domácí či zahraniční měny. Cílem tohoto obchodu může být jak zhodnocení, tak i znehodnocení měny. (Hřebík, 2008)

3.3 Emitování bankovek a mincí

ZoČNB upravuje právo ČNB vydávat bankovky a mince.

ČNB má rovněž právo vydávat i bankovky a mince, které jsou klasifikovány jako pamětní či tzv. české dukáty. (Zákon č. 6/1993 Sb., 1993) Jedná se o obchodní mince, které jsou vytvořené z drahého kovu a nemají tudíž stanovenou nominální hodnotu. (Vysvětlení pojmů, 2023)

Úkolem ČNB je stanovit jejich základní parametry, sjednání tisku a ražby. Po jejich vzniku dochází k dopravě a následnému vydání do oběhu.

Dalším posláním ČNB je i likvidování neplatných bankovek a mincí, tiskových desek a razidel. Jestliže dojde ke stažení bankovek z oběhu a jejich následnému zničení, je třeba je do pěti let nahradit za nové a to ve stejné nominální hodnotě. (Zákon č. 6/1993 Sb., 1993)

3.4 Bankovní dohled

Bankovnímu dohledu se ČNB věnuje zejména z důvodu bezpečnosti. Je totiž nutné ochránit zájmy zákazníků a udržovat stabilitu finančního systému.

ČNB rozhoduje o žádostech o udělení bankovní licence. Jestliže finanční instituce splňuje podmínky a je důvěryhodná, udělí jí licenci a společnost může začít podnikat. Během jejího podnikání ale i nadále zůstává pod dohledem ČNB, která kontroluje dodržování podmínek a českých i evropských zákonů, včetně pravdivosti získaných informací. Jestliže dojde k porušení podmínek, ukládá centrální banka

opatření k nápravě a správní tresty. ČNB při kontrole informací úzce spolupracuje s Ministerstvem vnitra či Policií České republiky.. (Zákon č. 6/1993 Sb., 1993)

ČNB vykonává dohled na dálku, ale i přímo na místě. Na dálku kontroluje informace, které jí byly poslány bankovními institucemi. Na základě těchto informací si ČNB může udělat představu nejen o jedné společnosti, ale vlastně i o stavu celého finančního trhu. Tak může odhalit a následně reagovat na rizika, která by mohla ohrozit stabilitu finančního trhu.

Kromě ekonomické situace centrální banka kontroluje i to, zda subjekty dodržují platné zákony a podmínky. Jestliže tomu tak není, podává automaticky zprávu veřejnosti o jejich neplnění či porušení.

Kontrola na místě spočívá v ověřování informací, které subjekt poslal ČNB. Může si tak vyžádat veškeré podklady, které jsou k tomu nutné. (Bankovní dohled, 2021)

4 Bankovní společnosti

Banka je podnik, který poskytuje kompletní finanční služby. Finanční služby prakticky zahrnují například: přijímání vkladů, poskytování úvěrů, platební styk, vydávání a spravování platebních prostředků a investiční a devizové operace. (Bankovní služby, 2021)

Zjednodušeně lze ovšem říci, že si banka od svých klientů vypůjčí peníze a zhodnotí je zejména formou úvěru jiným klientům. V jednu chvíli se z ní tedy stává dlužník i věřitel. (Černohorský, 2020)

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách (dále jen ZoB) vysvětluje v úvodu pojem banka, kde jasně říká, že se musí jednat o právnickou osobu, která má povoleno přijímat vklady od veřejnosti a zároveň může poskytovat úvěry. Tyto instituce ovšem musejí mít bankovní licence, které jsou vydávány Českou národní bankou, aby mohly tyto služby poskytovat. (Zákon č. 21/1992 Sb., 1992)

4.1 Druhy bankovních společností

Bankovní společnosti můžeme vnímat z několika hledisek. Kupříkladu podle toho, o jakou právní formu podniku se jedná (akciová, družstevní nebo osobní společnost), jakou motivaci banky mají (zisk, modifikace ziskového principu, měnově-

polická a ostatní specifické motivy) nebo jakým obchodem se zabývají. (Černohorský, 2020)

Podle posledního zmíněného hlediska můžeme banky dělit následovně:

- komerční (obchodní) banky (viz kapitola 1.1),
- investiční (viz kapitola 1.1),
- univerzální (viz kapitola 1.1),
- spořitelny,
- retailové banky,
- wholesale banky,
- hypoteční banky,
- stavební spořitelny,
- depozitní banky,
- clearingové banky,
- ústavy lidového peněžnictví.

Spořitelny se původně zaměřovaly hlavně na vybírání vkladů od obyvatelstva a na poskytování půjček. Z toho důvodu ovšem nedostávaly tak vysoké částky jako ostatní komerční banky, a proto se zaměřovaly i na investování s menšími obchody. (Šenkýřová, 2010) V současnosti nejsou samostatné spořitelny tak časté, většinou se z nich rekrutují univerzální banky – příkladem je Česká spořitelna. (Černohorský, 2020)

Retailové banky dodávají bankovní služby, které jsou zaměřené především na fyzické osoby nebo malé a střední podniky. Podniky se zaměřují na širokou veřejnost, a i když od jednoho klienta získávají poměrně nižší finanční hodnoty, díky rozšíření těchto obchodů vydělávají vysoké částky. (Černohorský, 2020). Do těchto finančních služeb patří např. běžný účet, spořicí účet, termínovaný vklad, hypotéka, splátková výpůjčka nebo kreditní karta. (Retailové bankovníctví, 2023)

Wholesale banky jsou opakem retailových bank. Věnují se zejména velkým společnostem, bankám, ostatním finančním institucím apod. Tyto obchody sice nejsou tak frekventované, ale zisk z jednoho takového uzavřeného obchodu je vysoký. Také může docházet k finančním obchodům mezi bankami. V tom případě se vždy jedná o vyšší finanční sumu. (Kagang, 2020)

Hypoteční banky se zabývají hlavně poskytováním hypotečního úvěru. Jedná se o úvěr, který je určený na nákup, výstavbu, modernizaci, opravu či dostavbu

nemovitosti. V ČR je tento typ úvěru rozšířený, proto jej lze najít ve většině českých univerzálních bank. (Šenkýřová, 2010)

Stavební spořitelny jsou druhem spořitelen, které mají omezenou bankovní licenci a jsou upravovány samostatným zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření (dále jen ZoSSP). Tento zákon se zabývá stavebním spořením a poskytováním státní podpory, která činí 10 % z uspořené částky v kalendářním roce. Státní podpora ovšem nesmí přesáhnout částku 20 000 Kč.

Depozitní banky sbírají od svých klientů vklady (depozitum), které následně investují dál. Tyto banky se snaží minimalizovat rizika, která jsou spojená s úvěrovými operacemi, a proto je ve větší míře nevyužívají. (Černohorský, 2020)

Clearingové banky (v ČR nemají své zastoupení) slouží jako zprostředkovatelé při provádění plateb mezi bankami. (Černohorský, 2020). Dochází k tzv. mezibankovnímu platebnímu styku (clearing). Pod tímto pojmem si lze přestavit bezhotovostní převod z banky plátce do banky příjemce. K těmto transakcím dochází na základě příkazu klienta banky. Jestliže mají obě strany vedeny účty u stejné banky, dochází k internímu zúčtování. Pokud tomu tak není, musí banky využít systém CERTIS¹.

V systému CERTIS jsou hlavními účastníky banky, které mají bankovní licenci. Mohou se zde ale objevit i tzv. třetí strany, které mají bilaterální smlouvu s ČNB. Jedná se o finanční instituce, které hrají významnou roli na finančním trhu, ale nejsou bankami (např. clearingová střediska pro platební karty). Rozdílem mezi těmito účastníky v systému CERTIS je účet mezibankovního platebního styku - třetí strany jej nemají, mohou pouze předávat příkazy k převodům prostředků. (Popis systému CERTIS, 2023)

Ústavy lidového peněžnictví – jejich vznik se datuje do stejného období jako spořitelny, mají podobný účel-tj. umožnit úvěrování drobných živnostníků, rolníků, řemeslníků a to na vzájemnostním principu. Komerční banka těmto skupinám původně poskytovala drahé služby. Ústavy fungují na členském principu, kdy soukromé peněžní zdroje jsou tvořeny podíly družstevníků a akumulovaným ziskem. Smyslem činnosti je uspokojování potřeb vkladatelů, ideální úročení vkladů, poskytování úvěrů a zprostředkování platebního styku. Neorientují se na rizikové obchody a působí většinou na menším území. V historii Československa mezi válkami

---

¹ CERTIS = Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement system

působila řada družstevních záložen, které byly hojně využívány. Za socialismu byly přeměněny do Československé spořitelny a po sametové revoluci v roce 1989 se opět pokoušely navázat na prvorepublikovou tradici. (Černohorský, 2020)

4.2 Bankovní licence

Bankovní licence je definována jako: „Potvrzení, o tom, že banka splnila všechny zákonné požadavky a vytvořila takové provozní předpoklady, aby mohla poskytovat služby v licenci označené.“ To značí, že od okamžiku vydání bankovní licence podléhá banka doзору centrální banky, která kontroluje, zda banka při svém konání splňuje všechny podmínky a dodržuje platné právní předpisy. Dozorová činnost ČNB je označována jako bankovní dohled a samotná ČNB jako orgán dohledu. (Bankovní licence, 2021)

Základem k získání licence je předložení jasně dané žádosti, která musí mít písemnou formu a obsahovat jasně daná data (např. základní informace o žadateli, zdůvodnění, strategický záměr, analýzu trhu s obchodním plánem minimálně na tři roky atd.). Během ročního správního řízení je hodnocena nejen finanční způsobilost hlavních akcionářů, ale i odbornost a morální kredit orgánů společnosti či technické a organizační předpoklady. Minimální výše základního kapitálu pro založení banky je určena na 500 000 000 Kč. Tato částka je uložena v peněžní formě na dohodnutém účtu. Licence se vydává na dobu neurčitou a v jejím obsahu jsou definovány i činnosti, které je banka oprávněna vykonávat.

V České republice smí vykonávat činnost i pobočky zahraničních bank, které jsou organizační složkou těchto bank. Licenci ke své činnosti potřebují zahraniční banky, které jsou mimo Evropskou Unii. Zde je vyžadováno i vyjádření bankovního dohledu ze země, kde má sídlo centrála a ČNB s tímto zahraničním regulátorem kooperuje.

Při vstupu ČR do Evropské Unie se zároveň rozšířily možnosti podnikání bank se sídlem v EU. Ty mohou využívat i tzv. princip jednotné licence, kdy držitel licence může provádět činnosti i na území jiného členského státu EU bez další potřeby žádání o licenci tohoto státu. Pokud chce banka poskytovat služby ve své pobočce, je povinna splnit tzv. oznamovací proceduru. (Licencování, 2023)

Úplný seznam bank a poboček působících na území ČR vede ČNB a tento seznam je k nahlédnutí v ústředí a pobočkách, ale seznamy jsou dostupné i elektronicky na internetových stránkách ČNB².

Podle ZoB zaniká licence dnem:

- kterým nabývá právní moc rozhodnutí o odnětí licence,
- ke kterému se banka ruší,
- od kterého z rozhodnutí valné hromady nebude vykonávat činnost,
- výmazu banky z obchodního rejstříku,
- ke kterému nabylo právní moci rozhodnutí o zákazu činnosti banky podle zvláštního právního předpisu.

Licence vytvořená v zahraniční bance pro její pobočku zaniká dnem:

- kdy zahraniční banka ukončí činnost pobočky v ČR,
- zahraniční banka pozbyla v domovském státě oprávnění působit jako banka.

Dnem zániku licence nesmí banka či pobočka zahraniční banky poskytovat úvěry, přijímat vklady či provozovat další činnosti kromě těch, které jsou nutné k vypořádání jejich pohledávek a závazků. (Zákon č. 21/1992 Sb., 1992)

4.3 Činnost bank

Jak již bylo zmíněno v kapitole 4, bankovní společnosti mohou přijímat vklady, a zároveň poskytovat úvěry. To ovšem není jejich jediná zákonem povolená činnost. Banky mají podle ZoB povoleno:

- investování do cenných papírů na vlastní účet,
- finanční pronájem (finanční leasing),
- platební služby a vydávání elektronických peněz,
- vydávání a správa platebních prostředků (platební karty),
- poskytování záruk,
- otevírání akreditivů,
- obstarávání inkasa,

---

² https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cz

- finanční makléřství; - tj. zprostředkování spotřebitelského úvěru, pojištění/ zajištění/ doplňkového penzijního spoření,
- výkon funkce depozitáře,
- směnářenskou činnost,
- poskytování bankovních informací,
- obchodování s devizami,
- pronájem bezpečnostních schránek.

(Zákon č. 21/1992 Sb., 1992)

5 Nebankovní společnosti

Na finančních trzích ekonomicky rozvinutých zemí působí vedle klasických obchodních bank i celá řada různých nebankovních institucí, které svou činností obchodním bankám často úspěšně konkurují. Často se jedná o menší subjekty různých právních forem, které bývají zřizovány na základě tzv. „principu vzájemnosti“. To znamená, že jsou zakládány v rámci určité sociální skupiny lidí, často se jedná o instituce fungující na neziskovém principu.

Podle Rejnuše nebankovní spořitelní instituce (označované někdy jako near banks), bývají často zakládány se záměrem vyhnout se přísným regulačním pravidlům platným pro banky. Nicméně spořitelní a úvěrní družstva mají povoleno přijímat vklady, které mohou stejně jako obchodní banky využívat k poskytování úvěrů. (Rejnuš, 2014)

5.1 Spořitelní a úvěrní družstva

Spořitelní a úvěrní družstva je možné popsat jako právnické osoby s neuzavřeným počtem členů a fungující na členském principu. Vyskytují se téměř ve všech ekonomicky vyspělých zemích, kde se zakládají se záměrem umožnit občanům či drobným podnikatelům výhodné ukládání peněz a získání úvěrů. Z těchto důvodů proto úspěšně konkurují obchodním bankám. Jejich činnost bývá často omezena pouze na územní celky či na určitý druh jejich zakladatelů. Ve vyspělých zemích je jejich činnost rovněž regulována státem. Regulace se týká nejen nabízených produktů a služeb, ale i úrokových sazeb pro poskytování úvěrů. Také jim bývá zakázáno provádět spekulativní a riskantní operace a tak jsou jejich případné investice limitovány. Většinou jsou považovány za nevýdělečné asociace. (Rejnuš, 2014)

5.2 Další nebankovní spořitelní instituce

Jak se Rejnuš domnívá, v různých zemích světa existuje i celá řada dalších druhů nebankovních spořitelních institucí. Rozlišují se podle právních forem či z hlediska svého poslání a činnosti. Velmi často působí v oblasti poskytování dlouhodobých úvěrů či půjček proti zajištění nemovitým majetkem. Mohou být také přímo označovány podle konkrétního zaměření své činnosti, např. železniční banky, meliorační banky, pozemkové banky či lodní hypotekární banky. Tzv. komunální banky poskytují úspory svých klientů pouze místním samosprávám či státu, splátkové banky jsou zase zaměřené na splátkové obchody.

Jak založení, tak i konkrétní činnost těchto nebankovních institucí musí být vždy v souladu s právními podmínkami jednotlivých zemí. V některých státech mohou totiž některé jejich druhy existovat i formou dceřiných společností obchodních bank. (Rejnuš, 2014)

5.3 Nebankovní instituce sektoru investičních služeb

Kromě obchodních bank můžeme na finančních trzích pozorovat i celou řadu dalších finančních institucí, které poskytují investiční služby. I v tomto případě se jedná o licencované instituce, které spadají pod státní regulaci a dohled.

Ve většině zemí do této skupiny řadíme:

- obchodníci s cennými papíry,
- investiční společnosti a investiční fondy,
- penzijní společnosti, resp. penzijní fondy,
- burzy, resp. regulované organizované trhy.

(Rejnuš, 2014)

5.4 Nebankovní instituce v sektoru platebních služeb

Základní službou na finančním trhu jsou platební služby. Souhrnně pro tyto služby se používá pojem platební styk.

Rozdělení podle způsobu placení:

- Hotovostní platební styk – úhrada za služby či zboží se provádí v hotovosti, hotovými penězi, bankovkami a mincemi. Mezi takové operace se řadí např. i přijímání vkladů na účty klientů, výplaty hotovosti z účtů klientů, anebo také směnárenské operace
- Bezhotovostní platební styk – placení se uskutečňuje pokynem bance či jiné platební instituci, aby zajistila převod z účtu plátce na účet příjemce platby. Nedochozí k oběhu hotových peněz, pokyny jsou realizovány elektronicky. Převody se provádí různými způsoby např. pomocí příkazu úhradě či tzv. inkasu. Pokyny se podávají buď osobně na přepážce společnosti, na vyplněném formuláři nebo prostřednictvím elektronického bankovníctví, či pomocí dalších platebních prostředků (např. platební karty)

(Platební služby, 2021)

Oblast poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz upravuje jako speciální právní předpis zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku. (Platební služby, 2023)

5.5 Nebankovní instituce v sektoru spotřebitelských úvěrů

Významným příkladem nebankovních institucí v sektoru spotřebitelských úvěrů jsou peer-to-peer výpůjčky. Fungují na principu, kdy lidé vypůjčují lidem bez účasti bank. Základní princip bývá vždy stejný – na jedné straně stojí zájemce o úvěr a na té druhé jedinec, který chce danou výpůjčku podpořit a investovat do ní. Tyto dva články pak spojí peer-to-peer platforma (v ČR např. Zonky). (Peer-to-peer, 2023)

6 Bankovní produkty

Šenkýřová a kol. poukazuje na to, že bankovní obchody se týkají mnoha různých produktů a služeb. Tyto obchody by se tedy měly utřídit podle určitých hledisek. Šenkýřová a kol. třídí bankovní obchody jednak z hlediska jejich zachycení v bankovní bilanci, jednak z hlediska povahy bankovních činností, v jejichž rámci se bankovní obchody uskuteční. (Šenkýřová, 2010)

6.1 Základní typy bankovních obchodů

Rozdělení z hlediska odrazu bankovních obchodů v bilanci banky:

- obchody, které se v bilanci banky odrážejí – obchodní aktivní, pasivní,
- obchody, které v bilanci banky nejsou podchyceny – obchody bilančně neutrální.

Rozdělení z hlediska povahy bankovních činností:

- oblast platebního styku,
- úvěrový charakter,
- oblast vkladů,
- oblast cenných papírů,
- poradenská činnost.

Bilance aktiv a pasiv představuje účetní výkaz, který poskytuje informaci o struktuře majetku určitého podniku a z jakých zdrojů je tento majetek financován. Bilance musí být vždy vyrovnaná. (Šenkýřová, 2010)

6.1.1 Pasivní bankovní obchody

Pasivní obchody se odrážejí na pasivní straně bilance banky. Banka se nachází v postavení dlužníka a vznikají jí závazky. Šenkýřová a kol. sem zahrnuje zejména obchody, kdy banka získává na úvěrové bázi cizí kapitál. Základní formou jsou vklady a s pasivními obchody je spojeno vyplácení úroků. Někteří autoři zařazují do této kapitoly pasivních obchodů i operace související s vlastním kapitálem (tj. takové obchody, které banka vykonává ze svého rozhodnutí a jejichž rizika na ni plně dopadají).

Rozdělení:

- vklady,
- bankovní dluhopisy,
- speciální typy vkladů.

Další skupinu mohou tvořit výpůjčky od jiných bank.

Mezi nejjednodušší zajímavé depozitní produkty patří vklady. Skupina vkladů zahrnuje poměrně širokou škálu produktů. V současné nabídce českých bank můžeme nalézt až několik desítek různých druhů vkladů, které mají jedno společné – jejich

právním rámcem je smlouva o vkladovém účtu podle občanského zákoníku. (Šenkýřová, 2010)

6.1.2 Aktivní úvěrové obchody

Mezi jednu z nejzávažnějších oblastí činnosti bank řadíme aktivní úvěrové obchody, které se odrážejí na straně aktiv bilance banky. Banka při nich plní roli věřitele, vznikají jí různé pohledávky a následkem toho i určitá vlastnická práva. Z nich je s nimi často spojen příjem úroku. S tím souvisí i skutečnost, že typickou formou aktivního bankovního obchodu je poskytování úvěru.

Základní rozdělení:

- Úvěry obchodní – vznikají v důsledku dodavatelsko-odběratelských vztahů. Banky uzavírají obchody zejména se svými klienty (nebankovními subjekty), ale i s jinými bankami.
- Úvěry bankovní – poskytují svým klientům na jejich žádost. Úvěrování je typickou bankovní službou a tvoří základní část aktivních obchodů.

Rozdělení podle typu klientů:

- podnikatelé – fyzické nebo právnické osoby,
- občané – fyzické osoby,
- jiné subjekty – např. obce, nadace, rozpočtové organizace.

Rozdělení podle účelu:

- úvěry produktivní,
- úvěry spotřební.

Synonymem pro slovo úvěr je pojem kredit. Pochází z latinského slova credere – věřit, důvěřovat. Pojem kredit (úvěr) se dá vyložit dvojím způsobem. Může vyjadřovat konkrétní důvěru vypůjčovateli, že peníze mu budou vráceny, ale může být i vyjádřením hodnocení určitého subjektu udávajícího vysokou míru důvěry v to, že daný subjekt plní své závazky řádně.

K aktivním úvěrovým obchodům bank bývají přiřazovány tzv. alternativní formy financování. Tyto služby umožňují klientům získat finanční prostředky za specifických podmínek. V dnešní praxi se běžně používá faktoring, forfaiting a leasing.

Úvěrová politika, tj. soubor zásad a metod, které banka a její zaměstnanci uplatňují při poskytování úvěru zákazníkům, vychází z pravidel daných obchodním bankám centrální bankou. Cílem je zajištění základních zásad podnikání bank. Mezi základní zásady patří zásada návratnosti úvěru (je spojena se schopností dlužníka splatit poskytnutý úvěr v dané lhůtě) a zásada výnosnosti úvěru (spojena s výší úrokového výnosu z poskytnutého úvěru). Úvěrové riziko spočívá v neschopnosti klienta splatit poskytnutý úvěr a uhradit smluvený úrok, čímž bance vzniká finanční ztráta.

Příčiny úvěrového rizika:

- Interní příčiny – vyplývají z vlastních rozhodnutí banky a špatných rozhodnutí o alokaci aktiv,
- Externí příčiny – dány vývojem podmínek celkového ekonomického a politického prostředí.

K minimalizaci rizik používají banky různá opatření, které jsou prosazovány v rámci úvěrové politiky a prolínají se celým procesem. Souhrnně je Šenkýřová a kol. označuje jako zajištění úvěrů. Opatření k zajištění dělíme na jednotlivá a globální (zajišťují, aby nebyla ohrožena existence banky, např. limity úvěrů či tvorba zdrojů určených ke krytí úvěrového rizika). (Šenkýřová, 2010)

6.2 Úvěrové bankovní produkty

Rejnuš se domnívá, že poskytování úvěrů patří do nejvýznamnějších činností bank. Z hlediska žadatelů hovoří o způsobu opatřování peněžních prostředků, z hlediska banky o formu investic vlastních i svěřených peněz. Při systemizaci bankovních úvěrů je možno vycházet z mnoha charakteristických vlastností:

- zda jde o poskytnutí peněz či pouze o záruku za závazky klienta,
- na jak dlouhé časové období je úvěr poskytnut,
- jak je úročen,
- jaká je měna,
- podle druhu ekonomického subjektu,
- k jakému účelu bude použit,
- jak bude čerpán,
- jak bude splácen,

- zda je zajištěn,
- ostatní.

Členění úvěru podle délky období:

- krátkodobé – maximálně do jednoho roku,
- střednědobé – jeden až pět let,
- dlouhodobé – splatnost je delší než cca pět let.

Členění podle účelu použití:

- Investiční úvěry – pro firmy a soukromé podnikatele k financování investic, mohou být vázány účelově.
- Provozní úvěry – k financování provozních potřeb podnikatelů i firem (např. předzásobení materiálem či zbožím, pokrytí časového nesouladu mezi placením závazků a inkasem pohledávek).
- Sanační úvěry – poskytovány pouze výjimečně, kdy úvěrovaná firma se dostane do existenčních problémů a obchodní banka se jí po zralé úvaze rozhodne pomoci zachránit, neboť se tento způsob jeví jako vhodnější řešení před uvalením konkurzu.
- Spotřebitelské úvěry – poskytované občanům či domácnostem na předem určené spotřebitelské zboží nepodnikatelského charakteru (viz kapitola 6.3).
- Osobní úvěry – menší úvěry poskytované bankou jednotlivým občanům či domácnostem bez sjednání určení jejich použití.

Členění podle způsobu zajištění:

- Nezajištěné úvěry – nejsou zajištěny proti případnému nesplacení. Pro vysokou rizikovost jsou zpravidla více úročeny a poskytovány dlouhodobě spolehlivým klientům.
- Zajištěné úvěry
  - Úvěry zajištěné movitým majetkem – zajišťují se movitostmi, jež dává dlužník do zástavy.
  - Úvěry zajištěné finančními instrumenty – jsou zajišťovány různými druhy finančních instrumentů.

- Úvěry zajištěné nemovitostmi – dlouhodobé či střednědobé tzv. hypoteční úvěry zajišťované nemovitostmi, jež dává dlužník do zástavy.
- Osobně zajištěné úvěry – zajišťované ručením třetí osoby (fyzické i právnické).

6.2.1 Standardní úvěrové produkty

Základní rozdělení poskytovaných úvěrů:

- peněžní úvěry,
- závazkové úvěry a záruky,
- speciální finančně úvěrové produkty.

Peněžní úvěry – za nejvýznamnější jsou považovány úvěry poskytované obchodními bankami, které umožňují klientům bank vypůjčit si peníze. Mezi nejpoužívanější druhy patří: kontokorentní úvěry, lombardní úvěry, eskontní úvěry, osobní a spotřebitelské úvěry, emisní úvěry a hypoteční úvěry.

Kontokorentní úvěr poskytuje banka v pohyblivé výši na účtu klienta. K tíži účtu mu připisuje veškeré jeho peněžní náhrady a ve prospěch pak jeho vklady, platby od odběratelů. Při porovnání příjmů a výdajů mohou vznikat dvě možné situace:

- vklad na účtu (kreditní zůstatek) – klient je věřitelem banky,
- debetní zůstatek na účtu – klient je dlužníkem banky.

Lombardní úvěry jsou krátkodobé, sjednávají se na konkrétní fixní částku s pevně stanovenou lhůtou splatnosti a zajišťované zástavou movité věci nebo práva. Podle druhu rozlišujeme úvěr na cenné papíry, na zboží, na pohledávky či na další druhy (např. drahé kovy, vkladní knížky, životní pojistky).

Eskontní úvěry se vyznačují krátkodobým peněžním úvěrem, založeným na směnce. Banka odkoupí směnku od majitele před její splatností. V praxi se vyskytují směnky vlastní (závazek výstavce směnky) a směnka cizí (výstavce přikazuje dlužníkovi zaplatit majiteli směnky).

Do oblasti *osobních a spotřebitelských úvěrů* jsou zahrnovány úvěry poskytované fyzickým osobám, zejména na nákup předmětů dlouhodobé spotřeby nebo k zaplacení určitých druhů služeb (např. dovolená, vzdělání). Těchto úvěrů je poskytováno velké množství, takže banky co nejvíce zefektivňují proces jejich

sjednávání. Toho se dosahuje především tím, že podmínky pro jejich poskytování jsou standardizovány a průběh úvěrového vztahu je co nejdříve zjednodušen. (Šenkýřová, 2010) Dále viz kapitola 6.3.

Emisní úvěry bývají většinou dlouhodobé. Banka odkupuje celou emisi dluhopisů (nejčastěji obligací), které dlužník emituje. Emisní úvěr poskytuje buď jedna banka, skupina bank či bankovní konsorcium. Výhodou tohoto úvěru je to, že emitenti obligací mohou takto získat velké peněžní zdroje. Věřitelé využívají to, že v případě potřeby hotovosti mohou obligace odprodat před lhůtou splatnosti na sekundárním trhu.

U *hypotečního úvěru* se jedná o dlouhodobý peněžní úvěr, který je vždy zastaven nemovitostmi. Žádost musí být doložená doklady potvrzujícími jejich vlastnictví. Poté banka zajistí provedení odhadu ceny nemovitosti, a zda není na předmětnou nemovitost v katastru zavedeno břemeno. (Rejnuš, 2014)

6.3 Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelským úvěrem se podle ČNB rozumí „odložená platba, peněžitá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli. ČNB vykonává dohled nad dodržováním povinností poskytovatele, zprostředkovatele nebo osoby pořádající odborné zkoušky zaměřené na prokázání odborných znalostí a dovedností podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.“ (Spotřebitelský úvěr, 2023)

Před posouzením úvěruschopnosti neboli bonity je poskytovatel povinen prověřit spotřebitele prostřednictvím předložení informací, které jsou nezbytné pro posouzení úvěruschopnosti. Spotřebitel se zavazuje, že poskytne informace plně a pravdivě. Poskytovatel posuzuje úvěruschopnost žadatele, aby snížil úvěrové riziko na minimum.

Poskytovatel toto riziko minimalizuje:

- kvalitou veškeré dokumentace a smluv,
- kvalitou metodických postupů pro poskytování úvěrů,
- posuzováním úvěruschopnosti každého žadatele o úvěr.

Bankovní či nebankovní společnost může poskytnout spotřebitelský úvěr pouze tehdy, pokud z výsledku posouzení vyplývá, že neexistují pochybnosti o schopnosti spotřebitele úvěr splácet.

Poskytovatel je povinen předložit spotřebiteli před smlouvou informace, vždy je náležitě vysvětlit, aby byl spotřebitel schopen rozhodnout, zda navrhovaná smlouva odpovídá jeho potřebám a finanční situaci. Smlouva o spotřebitelském úvěru musí být vždy písemná. Povinnou součástí smlouvy i před smlouvou informací je RPSN. (Červenka, 2017)

Kalabis v souvislosti se spotřebitelskými úvěry zmiňuje ukazatel RPSN neboli „roční procentní sazbu nákladů“, jehož využívání se řídí zákonem č. 256/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. RPSN svědčí o úrovni platebních podmínek úvěru a jejím prostřednictvím lze vyhodnotit výhodnost úvěru pro klienta. Základem pro jeho stanovení jsou informace o výši jednotlivých splátek, výše úvěru, poplatků či dalších plateb a informace o lhůtě splatnosti. Dozorovým orgánem je v této oblasti ČNB. (Kalabis, 2012)

Spotřebitel může kdykoliv vypovědět smlouvu, která je sjednaná na dobu neurčitou, jen pokud nebyla dohodnuta výpovědní lhůta. Pokud by tomu tak bylo, nesmí být delší než jeden měsíc.

Spotřebitelské úvěry jiné než na bydlení umožňují především financovat spotřební předměty, rekonstrukce bytů, vybavení domácností či krytí jiných spotřebních výdajů (např. úhrada různých služeb). Většinou jsou poskytovány jako *neúčelové* – klient nemusí dokládat účelové užití prostředků z úvěru a finanční částku může použít na cokoli. *Účelové* úvěry jiné než na bydlení jsou poskytovány podmíněně – dodržení účelu, na jaký byl úvěr poskytnut, je podmínkou jeho čerpání.

Po podpisu smlouvy může spotřebitel čerpat úvěr podle podmínek stanovených ve smlouvě. Peněžní prostředky jsou poskytovatelem uvolněny až po splnění všech podmínek v úvěrové smlouvě a po předložení originálů definovaných dokumentů (např. týkající se pojištění). Spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení lze čerpat jednorázově, postupně, nebo opakovaně. Úvěry lze čerpat hotovostně nebo bezhotovostně.

Jako doplňková služba ke spotřebitelským úvěrům je používáno pojištění.

Zejména se jedná o tyto druhy:

- pojištění nemovitosti- jako zajištění spotřebitelského úvěru,
- životní pojištění či pojištění schopnosti splácet úvěr – sjednává se k různým typům spotřebitelských úvěrů,
- pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (povinné ručení) – při vázaném spotřebitelském úvěru.

Praktická část

7 Cíl práce a výzkumné otázky

7.1 Cíl práce

V souvislosti s tématem byl stanoven následující cíl:

Cíl 1: Zjistit, zda existují významné rozdíly mezi poskytováním spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností.

Cíl 2: Zjistit, jaká kritéria klient zohledňuje při výběru spotřebitelského úvěru.

7.2 Výzkumné otázky

V01: Jaké jsou výhody/nevýhody spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností?

V02: Vnímají lidé rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi při poskytování spotřebitelského úvěru?

V03: Jaká jsou nejčastější kritéria při výběru společnosti poskytující spotřebitelský úvěr?

8 Metodika

8.1 Použité metody

Praktická část bakalářské práce byla rozdělena do dvou okruhů.

V první části byla provedena rešerše webových stránek vybraných subjektů – jedné náhodně vybrané významné bankovní společnosti a jedné nebankovní společnosti. Na základě získaných dat byla provedena analýza nabízených služeb u spotřebitelských úvěrů. Nejvíce podobný produkt obou společností byl hodnocen v daných časových kritériích s ohledem na zapůjčení stejných peněžních částek. Získané informace byly pro větší přehlednost zpracovány do tabulek.

V druhé části byl zvolen kvantitativní výzkum. Sběr dat od respondentů se prováděl na základě metody dotazování. Okruh otázek byl rozdělen do tří oddílů. První oddíl se týkal zjišťování osobních údajů respondenta. Druhý oddíl se zaměřoval na to, zda respondenti vnímají rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi. Ve třetím oddíle byla mapována kritéria, která rozhodovala o výběru spotřebitelského úvěru u bankovní či nebankovní společnosti.

8.2 Charakteristika zkoumaného vzorku

dotazníkového šetření

Kritériem k vyplnění dotazníku byly dvě skutečnosti: respondent musel splňovat zákonnou plnoletost a byl ochotný účastnit se dotazníkového šetření. Výzkumný soubor tvořili muži i ženy různých věkových kategorií od 18 let výše bez ohledu na vzdělání. Celkem se šetření zúčastnilo 161 respondent. Z důvodu zajištění objektivitě odpovědí, byla všem zúčastněným zajištěna anonymita. Údaje byly průběžně získávány od ledna do dubna 2023.

9 Analýza produktů vybraných finančních společností

Komerční banka a.s. (dále jen KB) patří mezi nejznámější a největší banky v České republice, a proto byla vybrána k porovnání produktů s nebankovní společností COFIDIS a.s. Obě finanční instituce jsou licencovány ČNB.

9.1 Komerční banka a.s. – bankovní společnost

KB na českém trhu působí již od roku 1990, kdy vznikla vyčleněním obchodní činnosti bývalé Státní banky československé. O tři roky později se z ní stala akciová společnost. Hlavním držitelem akcií ale zůstával Fond majetku ČR. Zbytek akcií šel do kupónové privatizace. Dalším důležitým milníkem je pro KB rok 2001, kdy byla odkoupena francouzskou společností Société Générale. KB byla v průběhu let své činnosti několikrát oceněna, jednou z těchto cen je například Banka roku. (Historie KB, 2023)

KB nabízí vedení osobních účtů, podnikatelských účtů, spořicíh účtů, termínované vklady, hypotéky a spotřebitelské úvěry.

Z oblasti výpůjček nabízí KB tyto produkty: Optimální půjčku, Osobní půjčku, Půjčku na rekonstrukci a Půjčku na udržitelné zdroje.

Optimální půjčka – jedná se o konsolidaci půjček úvěrů, kontokorentů i kreditních karet, tedy sdružení půjček. Výpůjčky je možné sloučit ve výši od 30 000 Kč do hodnoty 2 500 000 Kč. Výhodou je možnost si ke konsolidaci vypůjčit další peníze, které lze použít na cokoli. Pokud se podá žádost o úvěr online, neplatí se poplatek za sjednání. Dalším bonusem je předčasné splacení bez poplatku. (Optimální půjčka, 2023)

Klient si k optimální půjčce může sjednat „pojištění schopnosti splácet“. Při úmrtí klienta banka doplatí zůstatek úvěru ke dni jeho úmrtí. Stejně tomu tak je při plné invaliditě (invalidita III. stupně) - banka doplatí zůstatek úvěru ke dni přiznání invalidity. Při dlouhodobé nemoci za klienta mohou splácet již od 1. dne denní dávku ve výši 3,3 % splátky a při nezaviněné ztrátě zaměstnání od 3. měsíce celou splátku. (Pojištění schopnost splácet, 2023)

Osobní půjčku lze zřídit jednoduše online, KB ovšem nabízí i sjednání na pobočce. Jedná se o bezúčelovou výpůjčku. Klient má možnost si vypůjčit až 2 500 000 Kč s nízkým úrokem a rozložením splátek na dobu, která mu vyhovuje. Dokonce je možné si vybrat i den, kdy bude úvěr splácet. Ovšem nutností je zřízení si účtu u KB, aby bylo možné získat výpůjčku. (Osobní půjčka, 2023)

Půjčku na rekonstrukci od Modré pyramidy lze použít na rekonstrukci interiéru i exteriéru a další náklady spojené s rekonstrukcí (viz Obrázek 1). Jedná se o účelový úvěr, kdy si klient může vypůjčit až 1 000 000 Kč. Existují zde však rozdíly v době splácení. Jestliže bude klient splácet výpůjčku do 250 000 Kč, může ji splácet až 15 let, zatímco u výpůjčky vyšší než 250 000 Kč splácí až 20 let. Jednou z výhod je pětiletá fixace úrokové sazby. Podmínkou poskytnutí úvěru je uzavření smlouvy o stavebním spoření. (Půjčka na rekonstrukci, 2023)

Obrázek 1: KB - Půjčka na rekonstrukci - výčet

Na co můžete půjčku na rekonstrukci použít	Interiér
	Alarm, bezpečnostní dveře, bytové jádro, centrální vysavač, dětský pokoj, dlažba, dveře, elektřina - rozvody, garnýže, kamna, kotel, koupelna, krb, kuchyň, kuchyňské elektro, ložnice, malování, nábytek, obývací, podlaha, půdní vestavba, radiátory, rolety, sauna, sprchový kout, svítidla, vytápění, vzduchotechnika, zabezpečovací technika, žaluzie
	Exteriér
	Altán, anténa, bazén, bezpečnostní dveře, brána, fasáda, fotovoltaická elektrárna, garáž + stání, izolační práce, kanalizace, materiál stavební, pergola, plot, pozemek, septik, solární panely, studna, tepelné čerpadlo, terasa, voda - zavedení, vrata, zahrada - terénní úpravy, zimní zahrada
	Další možnosti
	Administrativní náklady, architekt, demoliční náklady, dědictví - vypořádání, koupě nemovitosti, materiál stavební, provize RK, řemeslnické práce, vypořádání SJM

Zdroj: (Půjčka na rekonstrukci, 2023)

Půjčka na udržitelné zdroje – sjednání tohoto úvěru je zdarma a na pobočce. Je možné si půjčit až 2 500 000 Kč. Jednou z výhod je i to, že KB nabízí seznam

prověřených partnerů, kteří mohou pomoci se získáním státní dotace, která pokryje až 50 % ceny projektu. Po celou dobu splácení má fixní úrokovou sazbu, která je 6,9 % p. a. Banka umožňuje úvěr předčasně splatit. (Půjčka na udržitelné zdroje, 2023)

Obrázek 2: KB - Půjčka na udržitelné zdroje

Na co můžete půjčku použít

- Fotovoltaická elektrárna
- Tepelné čerpadlo
- Rekuperační jednotka, instalace nuceného větrání se zpětným získáváním tepla
- Zařízení pro recyklaci tzv. šedé vody
- Zařízení na zachytávání dešťové vody
- Kořenová čistička odpadních vod
- Přírodní koupací jezírko – Koupání bez chemie a technologií
- Mokřadní střechy (Zelené střechy)
- Mokřadní fasády

Zdroj: (Půjčka na udržitelné zdroje, 2023)

O úvěr mohou zažádat osoby s českým občanstvím, trvalým pobytem či povolením k pobytu na území ČR. Rovněž musí doložit svou totožnost minimálně dvěma doklady o totožnosti (např. občanský průkaz, cestovní pas, řidičský průkaz). Nutné je předložit potvrzení o příjmu či daňové přiznání. V případě podání daňového přiznání je třeba doložit doklad o zaplacení daně.

9.2 COFIDIS a.s. – nebankovní společnost

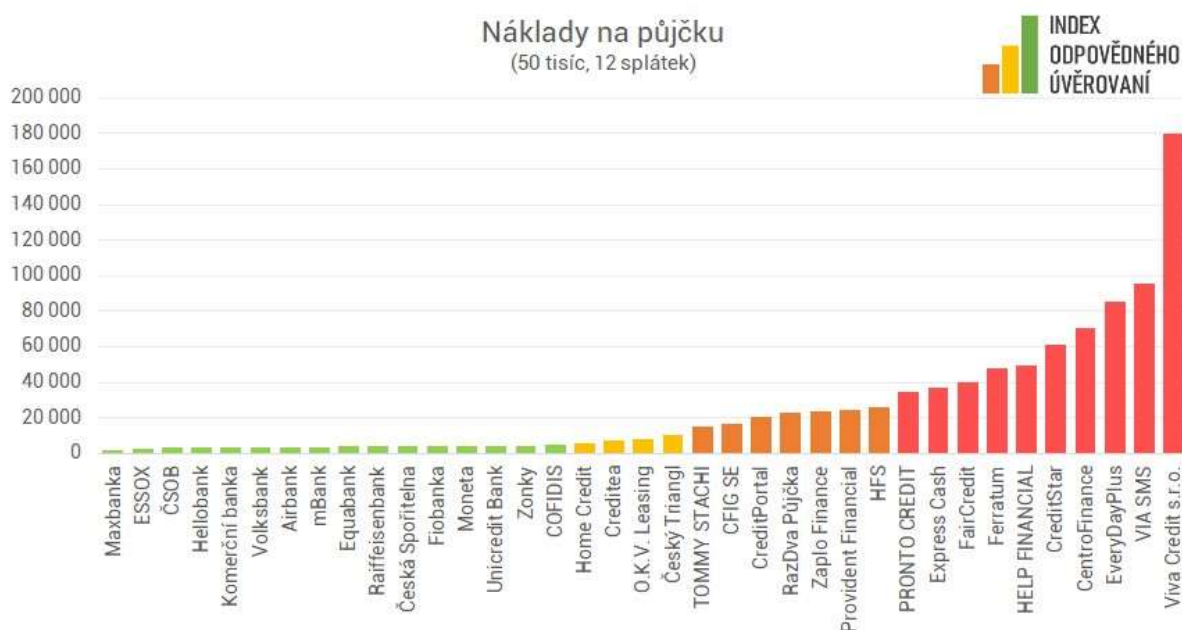
K analýze produktů nebankovní společnosti byla vybrána finanční společnost COFIDIS a.s. Tato společnost se na českém trhu nachází již od roku 2004 a je součástí větší finanční skupiny, která má mateřskou firmu ve Francii. Společnost se v ČR zaměřuje hlavně na poskytování spotřebitelských a revolvingových úvěrů prostřednictvím bezkontaktních prostředků, zejména přes internet. (O společnosti, 2023)

Za svoji neúčelovou výpůjčku Cofiklasik získala v roce 2022 ocenění Zlatá koruna v kategorii Nebankovních úvěrů. Dalším úspěchem pro COFIDIS a.s. bylo umístění se na 3. místě roku 2018 v tzv. Indexu odpovědného úvěrování. Tuto analýzu prováděla organizace Člověk v tísni. (Získaná ocenění, 2023) Nejaktuálnější verzi indexu odpovědného úvěrování je z roku 2022, kde dochází k porovnání

37 poskytovatelů spotřebitelských úvěrů bez zajištění. Hodnotí se tam celkem 14 kritérií, která se týkají nákladů, transparentnosti a přístupu k zákazníkům.

V Graf 1 je vyobrazen modelový úvěr ve výši 50 000 Kč na 1 rok. Sloupcový graf vyobrazuje výši měsíčních splátek. U společnosti COFIDIS a.s. se pohybují okolo 3 000 až 4 000 Kč, což je oproti některým jiným společnostem velmi dobrý výsledek. (Index odpovědného úvěrování, 2017)

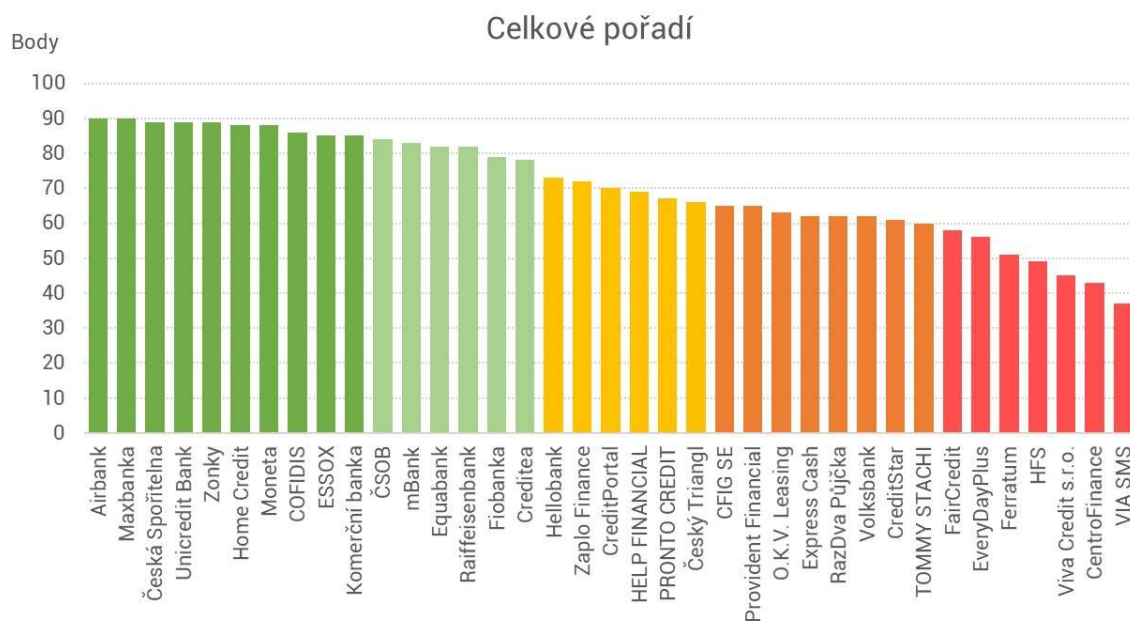
Graf 1: Index odpovědného úvěrování za rok 2022

Zdroj: (Náklad na půjčku, 2017)

Celkové pořadí je možné vidět v Graf 1. Jak je zde patrné COFIDIS a.s. je v „TOP 10“ a je schopen kvalitou svých služeb konkurovat i některým známým bankám jako například Komerční bance, České spořitelně či ČSOB. (Index odpovědného úvěrování, 2017)

Graf 2: Celkové pořadí společností v Indexu odpovědného úvěrování

Zdroj: (Celkové pořadí, 2017)

COFIDIS a.s. nabízí tyto produkty: Konsolidaci, Splátkový prodej, Flexibilní půjčku, Partnerskou půjčku a Půjčku pro jednotlivce.

Partnerská půjčka a Půjčka pro jednotlivce jsou při srovnávání podobným produktem. (Vše o našich úvěrech, 2023) Partnerská půjčka je výhodnější, protože žadatelé získají nižší úrokovou sazbu. To je patrné i z Tabulka 1 a Tabulka 2, které byly vytvořeny na základě výsledků z kalkulačky na webových stránkách společnosti COFIDIS a.s. U nejnižší posuzované částky, kde se vypůjčuje pouze 30 000 Kč, je zaznamenán poměrně nízký rozdíl v celkových zaplacených částkách - rozdíl je 528 Kč. Při výpůjčce 1 000 000 Kč je rozdíl mezi Partnerskou a Půjčkou pro jednotlivce již znatelný – 25 140 Kč. Z toho vyplývá, že jednotlivce si připlácí za vyšší riziko, které na sebe vzala firma poskytnutím výpůjčky.

Úvěr má při Partnerské půjčce a při Půjčce pro jednotlivce pevně danou dobu splácení jistiny a splácí se měsíčními splátkami. Klient si může vybrat dobu, po kterou chce splácet daný úvěr - nejkratší období je 1 rok a nejdelší 10 let. Společnost garantuje stálý úrok. (Vše o našich úvěrech, 2023) COFIDIS a.s. k těmto produktům nabízí pojištění úvěru, které je spojeno hlavně s neschopností splácet úvěr včas (např. z důvodu ztráty zaměstnání, pracovní neschopnosti, ztráty samostatnosti či úmrtí). (Pojištění JISTOTA, 2023)

Tabulka 1: COFIDIS a.s. – Půjčka pro jednotlivce, doba splácení 1 rok

Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
30 000 Kč	22,72	25,24	2 818 Kč	33 816 Kč
300 000 Kč	12,4	13,13	26 711 Kč	320 532 Kč
800 000 Kč	12,4	13,13	71 226 Kč	854 748 Kč
1 000 000 Kč	12,4	13,13	89 036 Kč	1 068 432 Kč

Zdroj: (Výhodná půjčka Cofidis, 2023)

Tabulka 2: COFIDIS a.s. - Partnerská půjčka, doba splácení 1 rok

Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
30 000 Kč	19,63	21,5	2 774 Kč	33 288 Kč
300 000 Kč	11,1	11,68	26 528 Kč	318 336 Kč
800 000 Kč	11,1	11,68	70 742 Kč	848 904 Kč
1 000 000 Kč	7,9	8,19	86 941 Kč	1 043 292 Kč

Zdroj: (Výhodná půjčka Cofidis, 2023)

Flexibilní půjčka je revolvingovým spotřebitelským úvěrem. S každou splátkou, kterou klient uhradí, se zvyšuje částka, kterou si může znovu půjčit z přiděleného úvěrového limitu. Klient již nemusí znovu procházet řízením, které probíhá při prvotním poskytování úvěru. Zápůjční úroková sazba je v tomto případě fixní. Zmíněnými výhodami je schválení do 24 hodin, možnost předčasného splácení, vyřízení bez poplatků, možnost výhodného pojištění, není vyžadováno mít ručitele.

COFIDIS a.s. spolupracuje s velkou spoustou obchodních partnerů. Díky tomu má zákazník možnost nakoupit v prodejně bez hotovosti. Tomuto způsobu se říká **splátkový prodej**. Je možné si půjčit na pevně stanovenou dobu. Doba splácení stanovena na 5-72 měsíců. (Vše o našich úvěrech, 2023) Na stejném principu funguje i produkt **lplatba**, který je používán českými e-shopy (viz Obrázek 3). Výhodou těchto služeb je opět rychlost schválení úvěru, které je bez různých poplatků a není vyžadován ručitel.

Splátkový prodej je možné mít i formou revolvingového úvěru. Klient může platit nákupy ze svého úvěrového účtu, a nemusí si podávat žádost o nový úvěr. (lplatba, 2020)

Obrázek 3: COFIDIS a.s. - partneři služby Iplatba

Zdroj: (Iplatba, 2020)

Posledním nabízeným produktem COFIDIS a.s. je **Konsolidace**. V tomto případě COFIDIS a.s. pomáhá sloučit všechny již vytvořené závazky (může jich být ovšem maximálně 10) a k tomu je možné si půjčit až 50 000 Kč. Dobu splácení si může klient nastavit na 12 až 120 měsíců. (Vše o našich úvěrech, 2023) Zde lze také využít „partnerské konsolidace“, kdy žadatel a spolužadatel nemusí být v manželském vztahu, ale postačuje pouze bydlení ve stejné domácnosti. Výpůjčky obou partnerů lze konsolidovat dohromady a získat tak výhodnější úrok. (COFIDIS konsolidace, 2003-2022)

Tabulka 3: COFIDIS a.s. - doba splácení u jednotlivých produktů v měsících

Název produktu	Minimální doba splácení	Maximální doba splácení
Půjčka pro jednotlivce	12	120
Partnerská půjčka	12	120
Flexibilní	-	-
Splátkový prodej	5	72
Konsolidace	12	120

Zdroj: (Vše o našich úvěrech, 2023)

Podmínky k získání úvěru:

- občan ČR nebo SR s trvalým pobytem v ČR,
- osoba starší 18 let,

- doložitelný příjem,
- bez negativního zápisu v registrech dlužníků,
- bankovní účet,
- platný telefonický kontakt.

(Výhodná půjčka Cofidis, 2023)

9.3 Porovnání produktů vybraných společností

Podobné produkty KB a.s. a COFIDIS a.s. jsou:

- Optimální půjčka (KB) a Konsolidace (COFIDIS a.s),
- Osobní půjčka (KB), Půjčka pro jednotlivce a Partnerská půjčka (COFIDIS a.s.).

Na webových stránkách jsou v obou případech k dispozici úvěrové kalkulačky. V případě Konsolidace a Optimální půjčky ji nebylo možné použít ke srovnání, neboť obě kalkulačky mají jiné vstupy a způsoby výpočtu. Z tohoto důvodu se posuzovala data produktů Osobní půjčka, Půjčka pro jednotlivce a Partnerská půjčka.

Tabulka 4: Základní parametry společností pro srovnávané úvěry

	COFIDIS a.s.	Komerční banka a.s.
Minimální částka	30 000 Kč	30 000 Kč
Maximální částka	1 000 000 Kč	25 000 000 Kč
Minimální doba splácení	12 měsíců	12 měsíců
Maximální doba splácení	120 měsíců	96 měsíců

Zdroje: (Vše o našich úvěrech, 2023), (Osobní půjčka, 2023)

Jak je v Tabulka 4 patrné, každá ze společností má jistou „konkurenční výhodu“. U KB je nastavena vyšší maximální částka výpůjčky. COFIDIS a.s. nabízí delší dobu splácení, která může být až 120 měsíců (tzn. 10 let).

Pro co nejpřesnější porovnání byly stanoveny čtyři finanční částky (30 000 Kč, 300 000 Kč, 800 000 Kč a 1 000 000 Kč), jejichž doba splatnosti byla naplánována ve třech časových variantách (1 rok, 3 roky, 8 let). Informačním zdrojem byly úvěrové kalkulačky z webových stránek KB a COFIDIS a.s.

Tabulka 5: Porovnání Půjčky pro jednotlivce s Osobní půjčkou

COFIDIS a.s. - Půjčka pro jednotlivce

KB - Osobní půjčka

1 rok	COFIDIS a.s. - Půjčka pro jednotlivce					KB - Osobní půjčka				
	Částka	Roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno	Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
	30 000 Kč	22,72	25,24	2 818 Kč	33 816 Kč	30 000 Kč	11,9	12,56	2 893 Kč	31 893 Kč
	300 000 Kč	12,4	13,13	26 711 Kč	320 532 Kč	300 000 Kč	7,5	7,75	28 307 Kč	311 866 Kč
	800 000 Kč	12,4	13,13	71 226 Kč	854 748 Kč	800 000 Kč	6,9	7,11	75 261 Kč	829 090 Kč
	1 000 000 Kč	12,4	13,13	89 036 Kč	1 068 432 Kč	1 000 000 Kč	6,9	7,11	94 076 Kč	1 036 362 Kč

3 roky	COFIDIS a.s. - Půjčka pro jednotlivce					KB - Osobní půjčka				
	Částka	Roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno	Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
	30 000 Kč	22,72	25,24	1 157 Kč	41 652 Kč	30 000 Kč	11,9	12,56	1 019 Kč	35 731 Kč
	300 000 Kč	13,08	13,89	10 119 Kč	354 284 Kč	300 000 Kč	7,5	7,75	9 570 Kč	335 440 Kč
	800 000 Kč	13,08	13,89	26 985 Kč	971 460 Kč	800 000 Kč	6,9	7,11	25 300 Kč	886 714 Kč
	1 000 000 Kč	13,08	13,89	33 731 Kč	1 214 316 Kč	1 000 000 Kč	6,9	7,11	31 625 Kč	1 108 392 Kč

8 let	COFIDIS a.s. - Půjčka pro jednotlivce					KB - Osobní půjčka				
	Částka	Roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno	Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
	30 000 Kč	22,72	25,24	680 Kč	65 280 Kč	30 000 Kč	11,9	12,56	490 Kč	46 474 Kč
	300 000 Kč	14	14,93	5 211 Kč	500 256 Kč	300 000 Kč	7,5	7,76	4 198 Kč	399 207 Kč
	800 000 Kč	14	14,93	13 896 Kč	1 334 016 Kč	800 000 Kč	6,9	7,12	10 954 Kč	1 041 732 Kč
	1 000 000 Kč	14	14,93	17 369 Kč	1 667 424 Kč	1 000 000 Kč	6,9	7,12	13 692 Kč	1 302 181 Kč

Zdroje: (Výhodná půjčka Cofidis, 2023), (Osobní půjčka, 2023)

Tabulka 5 porovnává produkty Půjčka pro jednotlivce (COFIDIS a.s.) a Osobní půjčka (KB). Nastavené částky výpůjčky jsou v obou případech 30 000 Kč, 300 000 Kč, 800 000 Kč a 1 000 000 Kč. Tyto výpůjčky byly srovnávány ve třech dobách splácení – 1 rok, 3 roky a 8 let. Ve všech případech je RPSN u KB nižší, většinou téměř o polovinu. Z toho se tak odvíjí celková zaplacená částka spotřebitelem finanční institucí. Nejmarkantnější peněžní rozdíl je patrný ve výpůjčce 1 000 000 Kč s dobou splácení 8 let. U COFIDIS a.s. zaplatí spotřebitel 1 667 424 Kč, u KB zaplatí 1 302 181 Kč. Rozdíl v přeplatku činí 365 243 Kč).

Tabulka 6: Porovnání Partnerské půjčky s Osobní půjčkou

COFIDIS a.s. - Partnerská půjčka

KB - Osobní půjčka

1 rok	COFIDIS a.s. - Partnerská půjčka					KB - Osobní půjčka				
	Částka	Roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno	Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
	30 000 Kč	19,63	21,5	2 774 Kč	33 288 Kč	30 000 Kč	11,9	12,56	2 893 Kč	31 893 Kč
	300 000 Kč	11,1	11,68	26 528 Kč	318 336 Kč	300 000 Kč	7,5	7,75	28 307 Kč	311 866 Kč
	800 000 Kč	11,1	11,68	70 742 Kč	848 904 Kč	800 000 Kč	6,9	7,11	75 261 Kč	829 090 Kč
	1 000 000 Kč	7,9	8,19	86 941 Kč	1 043 292 Kč	1 000 000 Kč	6,9	7,11	94 076 Kč	1 036 362 Kč

3 roky	COFIDIS a.s. - Partnerská půjčka					KB - Osobní půjčka				
	Částka	Roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno	Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
	30 000 Kč	19,63	21,5	1 109 Kč	39 924 Kč	30 000 Kč	11,9	12,56	1 019 Kč	35 731 Kč
	300 000 Kč	11,1	11,68	9 836 Kč	354 096 Kč	300 000 Kč	7,5	7,75	9 570 Kč	335 440 Kč
	800 000 Kč	11,1	11,68	26 228 Kč	944 208 Kč	800 000 Kč	6,9	7,11	25 300 Kč	886 714 Kč
	1 000 000 Kč	11,1	11,68	32 785 Kč	1 180 260 Kč	1 000 000 Kč	6,9	7,11	31 625 Kč	1 108 392 Kč

8 let	COFIDIS a.s. - Partnerská půjčka					KB - Osobní půjčka				
	Částka	Roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno	Částka	Pevná roční úroková sazba	RPSN	Měsíční splátka	Celkem zapláceno
	30 000 Kč	19,63	21,5	622 Kč	59 712 Kč	30 000 Kč	11,9	12,56	490 Kč	46 474 Kč
	300 000 Kč	12,73	13,5	4 997 Kč	479 712 Kč	300 000 Kč	7,5	7,76	4 198 Kč	399 207 Kč
	800 000 Kč	12,73	13,5	13 325 Kč	1 279 200 Kč	800 000 Kč	6,9	7,12	10 954 Kč	1 041 732 Kč
	1 000 000 Kč	12,73	13,5	16 657 Kč	1 599 072 Kč	1 000 000 Kč	6,9	7,12	13 692 Kč	1 302 181 Kč

Zdroje: (Výhodná půjčka Cofidis, 2023), (Osobní půjčka, 2023)

Tabulka 6 porovnává produkty Partnerská půjčka (COFIDIS a.s.) a Osobní půjčka (KB). Nastavené částky výpůjčky jsou v obou případech 30 000 Kč, 300 000 Kč, 800 000 Kč a 1 000 000 Kč. Tyto výpůjčky byly srovnávány ve třech dobách splácení – 1 rok, 3 roky a 8 let. Ve všech případech RPSN je u KB nižší. Nejvýznamnější finanční rozdíl je ve výpůjčce 1 000 000 Kč s dobou splácení 8 let. U COFIDIS a.s. zaplatí klient 1 599 072 Kč, u KB 1 302 181 Kč. Rozdíl v celkové zaplacené částce je 296 891 Kč.

Obě instituce mají na stránkách úvěrovou kalkulačku, která pomůže klientovi spočítat přibližné částky, které by platil při výpůjčce. Při potřebě zákazníka konzultovat některé další otázky, může se obrátit na zákaznický servis prostřednictvím elektronického či telefonického kontaktu. V KB se při schválení žádosti o úvěr účtuje jednorázová platba 490 Kč. Na webových stránkách COFIDIS a.s. nejsou žádné poplatky za tuto službu zmiňovány.

10 Dotazníkové šetření – grafické znázornění odpovědí respondentů

Abych naplnila cíl práce *Zjistit, jaká kritéria klient zohledňuje při výběru spotřebitelského úvěru*. Byly vytyčeny výzkumné otázky:

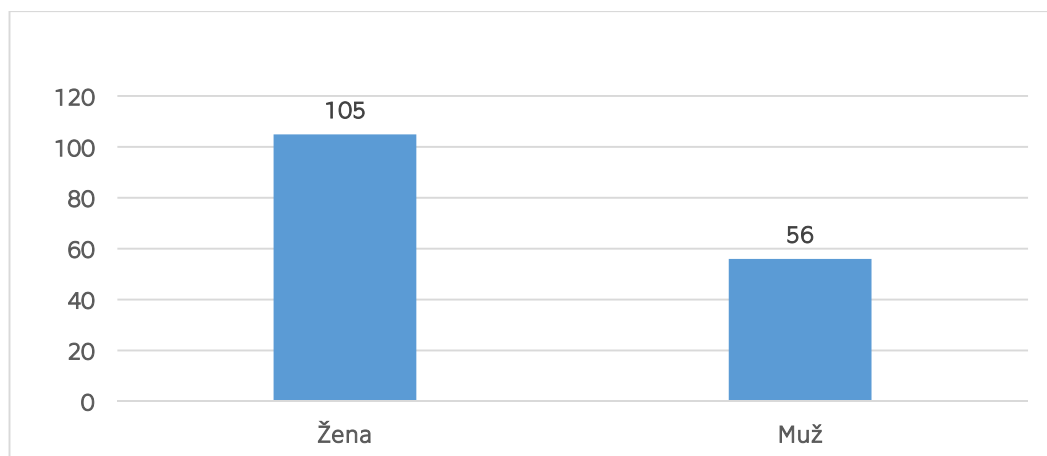
VO2: *Vnímají lidé rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi při poskytování spotřebitelského úvěru?*

VO3: *Jaká jsou nejčastější kritéria při výběru společnosti poskytující spotřebitelský úvěr?*

V praktické části práce uvádím výsledky a vyhodnocení dotazníkového šetření.

Celkově se tohoto šetření zúčastnilo 161 respondent, jak bylo uvedeno výše, kteří dopovídali prostřednictvím platformy Survio.³ Další skutečnosti jsou uvedeny níže v rámci analýzy výsledků šetření.

Graf 3: Pohlaví respondenta

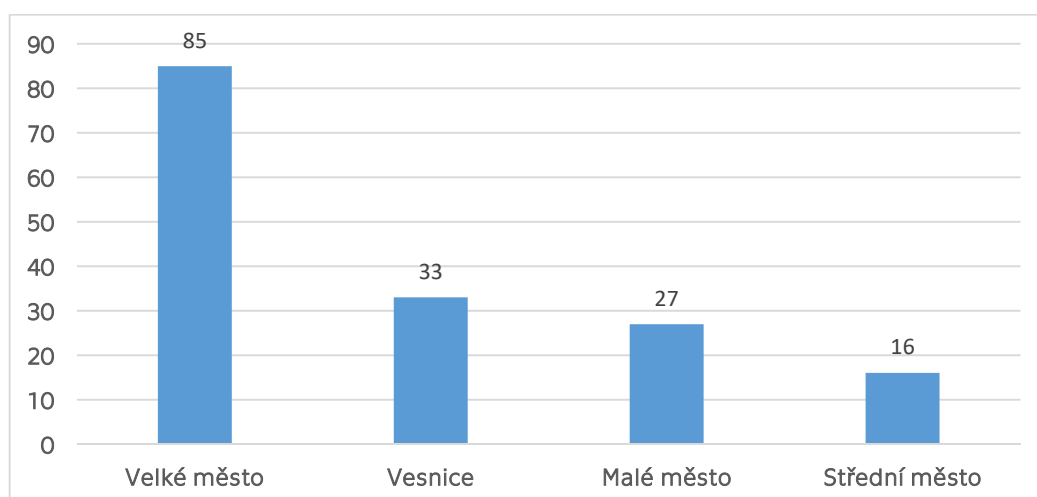

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 3 uvádí pohlaví respondentů. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 105 žen a 56 mužů.

³ <https://www.survio.com/cs/>

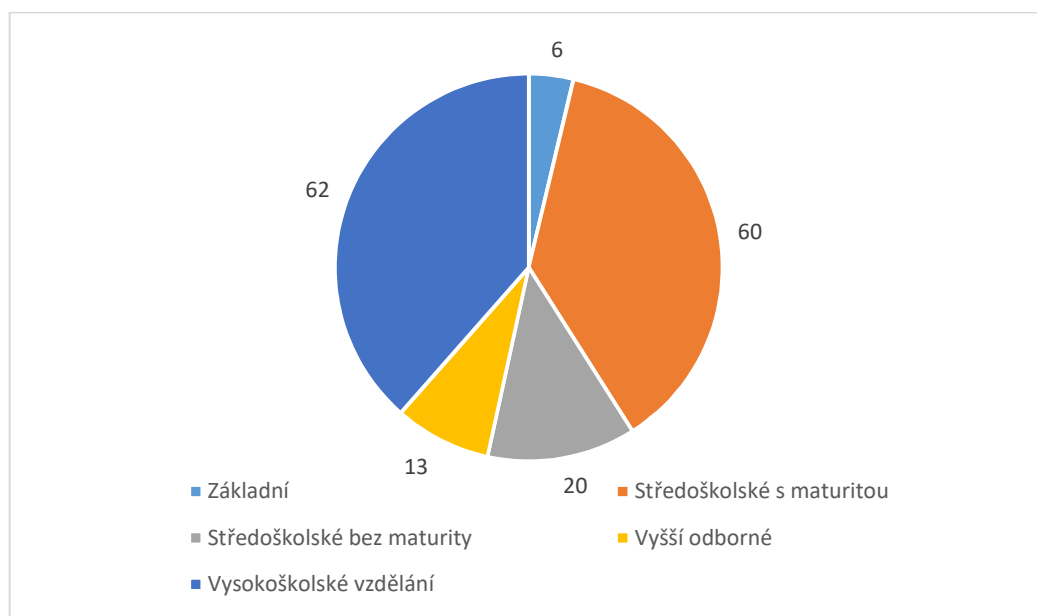
Graf 4: Bydliště respondenta

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 4 informuje o velikosti bydliště respondenta. Ve velkých městech nad 50 000 obyvatel žije 85 respondentů, v malém městě do 10 000 obyvatel 27 respondentů, ve středně velkém městě do 50 000 obyvatel 16 respondentů a na vesnici uvádí svoje bydliště 33 respondentů.

Graf 5: Nejvyšší dosažené vzdělání

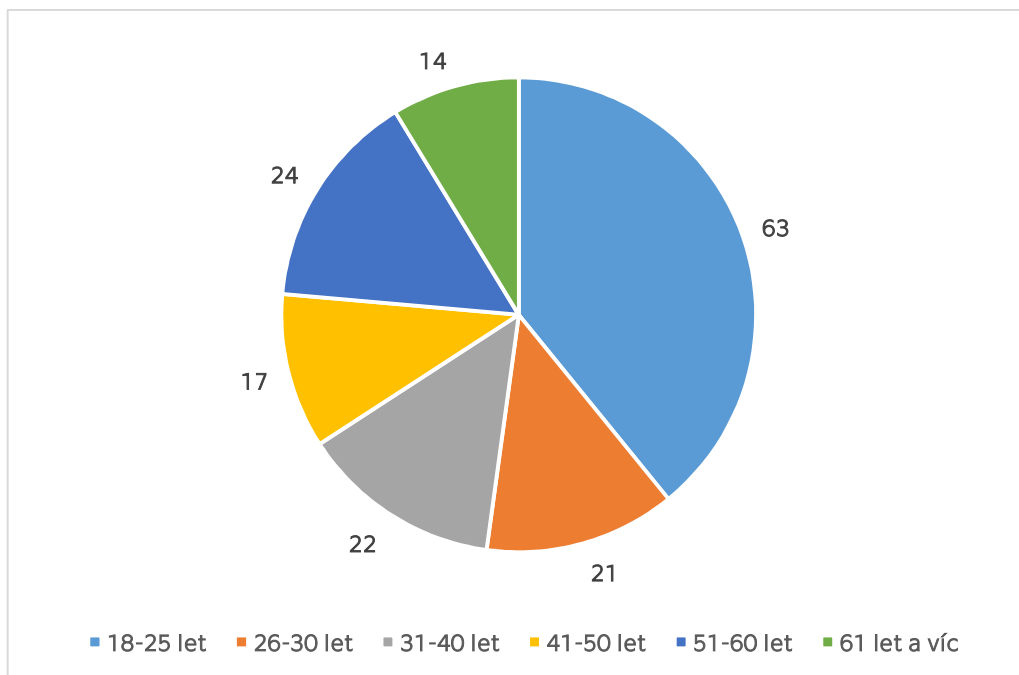

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 5 informuje o nejvyšším dosaženém vzdělání respondentů. Šest dotazovaných uvádí jako nejvyšší vzdělání základní, středoškolské vzdělání bez

maturity dosáhlo 20 dotázaných, středoškolské vzdělání s maturitou 60, vyšší odborné vzdělání získalo 13 respondentů a nejvyššího vysokoškolského vzdělání pak 62.

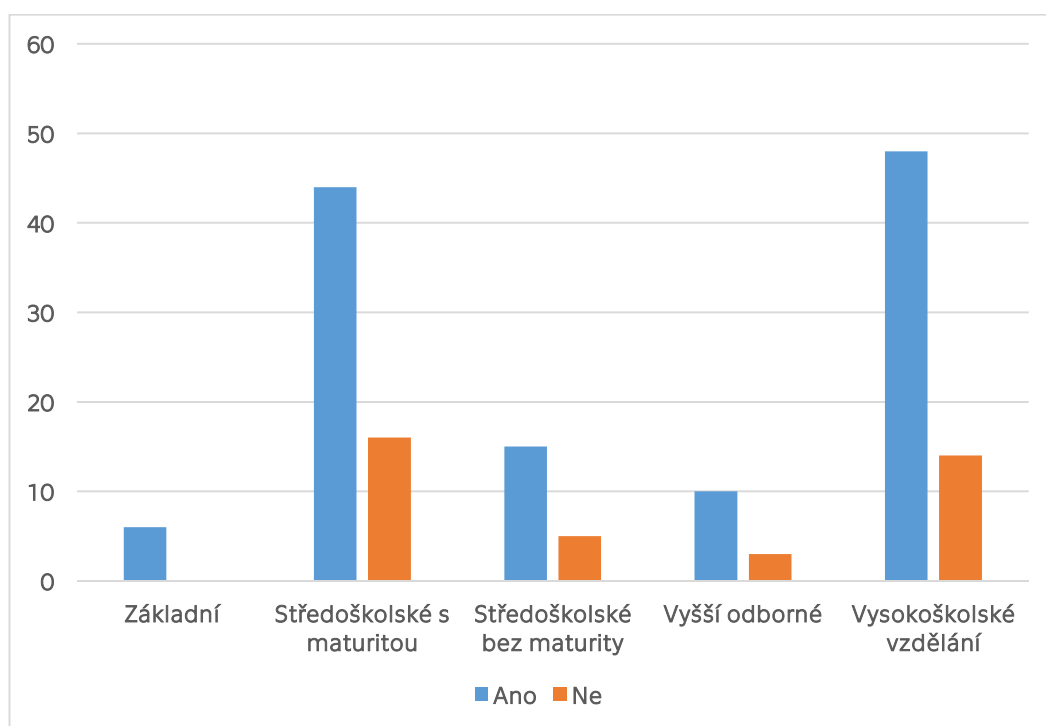
Graf 6: Rozdělení respondentů podle věku

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 6 informuje o věku dotazovaných. Největší skupinu odpovídajících (63) zastupuje nejmladší kategorie ve věku 18 – 25 let. Dále následuje kategorie 51 -60 let s 24 dotazovanými, za ní se řadí skupina 31 – 40 let (22) a kategorie 26-30 let (21). Předposlední kategorii představují respondenti v rozmezí 41-50 let (17), poslední kategorií 61 let a víc představuje 14 odpovídajících.

Graf 7: Znalost respondentů pojmu „nebankovní společnost“

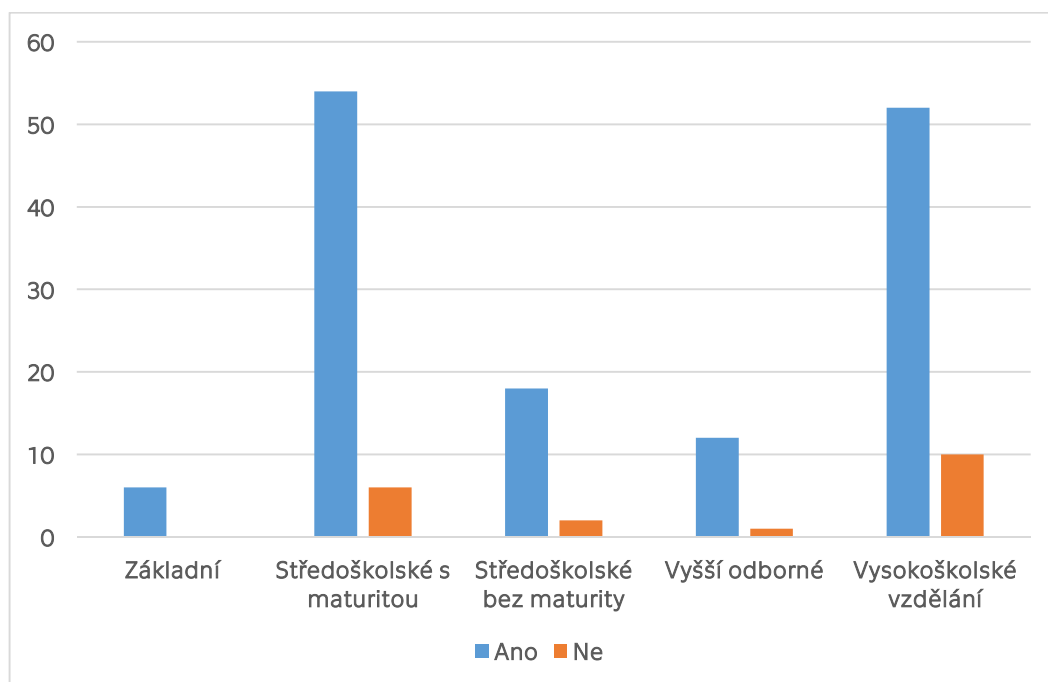

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 7 představuje znalosti respondentů, týkající se pojmu nebankovní společnost. Graf rozděluje dotazované podle dosažené úrovně vzdělání. Vysokoškolské vzdělání uvádí, že zmiňovaný pojem zná 48 dotazovaných, za nimi se řadí středoškolsky vzdělaní s maturitou se 44 případy a bez maturity s 15 případy. Všech 6 respondentů se základním vzděláním jsou seznámeni s pojmem nebankovní společnost.

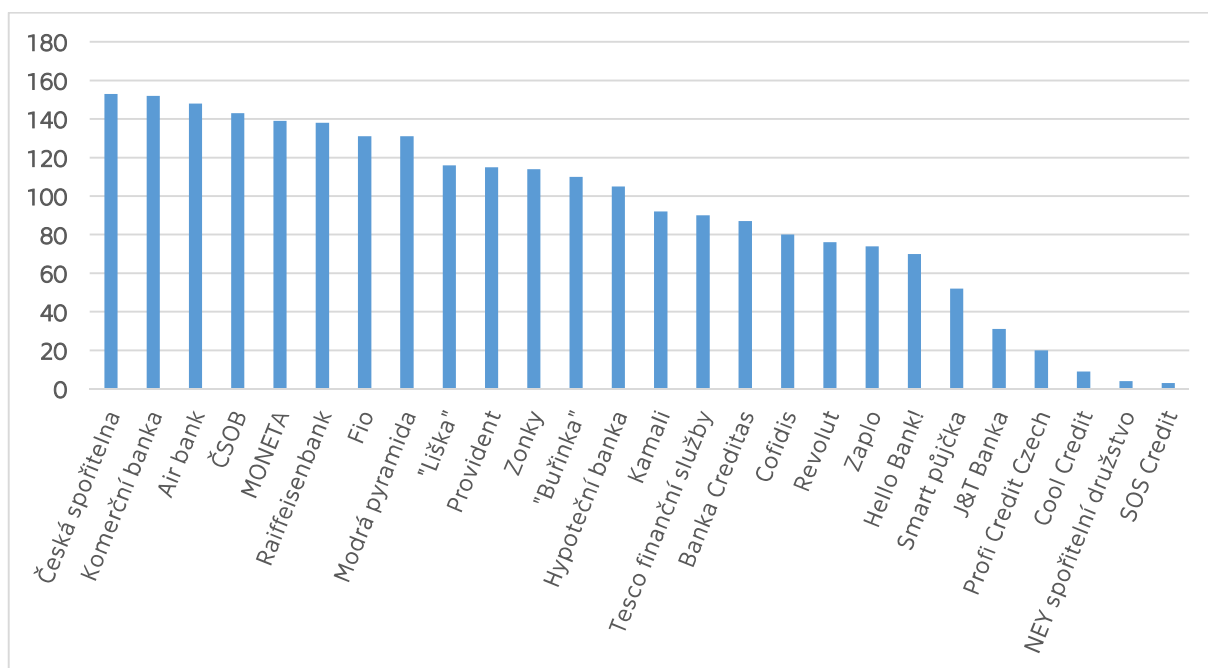
Graf 8: Znalost respondentů pojmu „spotřebitelský úvěr“

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 8 ilustruje názory dotazovaných na znalosti pojmu „spotřebitelský úvěr“. Téměř stejný vzorek respondentů (54 středoškoláků s maturitou a 52 vysokoškoláků) shodně udávají znalost definice. Z dotazovaných středoškoláků bez maturity zná pojem 18 respondentů, studentů vyšších odborných škol 12. Rovněž jako v Graf 7, je všech 6 dotazovaných se základním vzděláním s pojmem srozuměno.

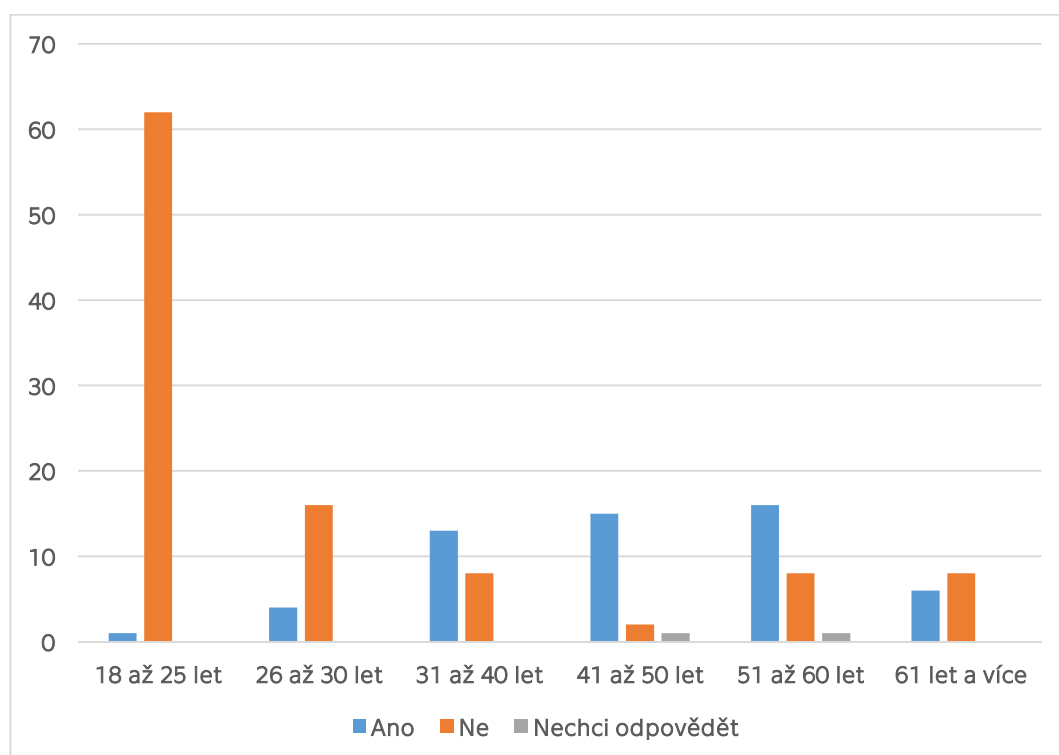
Graf 9: Konkrétní znalost bankovních a nebankovních společností

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 9 dokládá znalost respondentů v konkrétních bankovních a nebankovních společnostech. Nejvyšší znalost v nabízených bankovních a nebankovních společnostech je u České spořitelny se 153 respondenty a KB (152 repondenti). Vysoká znalost je i u Air bank (148), ČSOB (143), MONETA (139), Raiffeisenbank (138), Fio Banka a Modrá pyramida (131). Dále se za ně řadí „Liška“ (116), Provident (115), Zonky (114), „Buřinka“ (110), Hypoteční banka (105). Pod znalostí méně než 100 respondentů následují: Kamali (92), Tesco finanční služby (90), Banka Creditas (87), Cofidis (80), Revolut (78), Zaplo (74), Hello Bank! (70), Smart půjčka (52) a J&T Banka (31). Velmi malou znalost prokazují respondenti v dalších společnostech Profit Credit Czech (20), Cool Credit (9), NEY spořitelní družstvo (4) a SOS Credit (3).

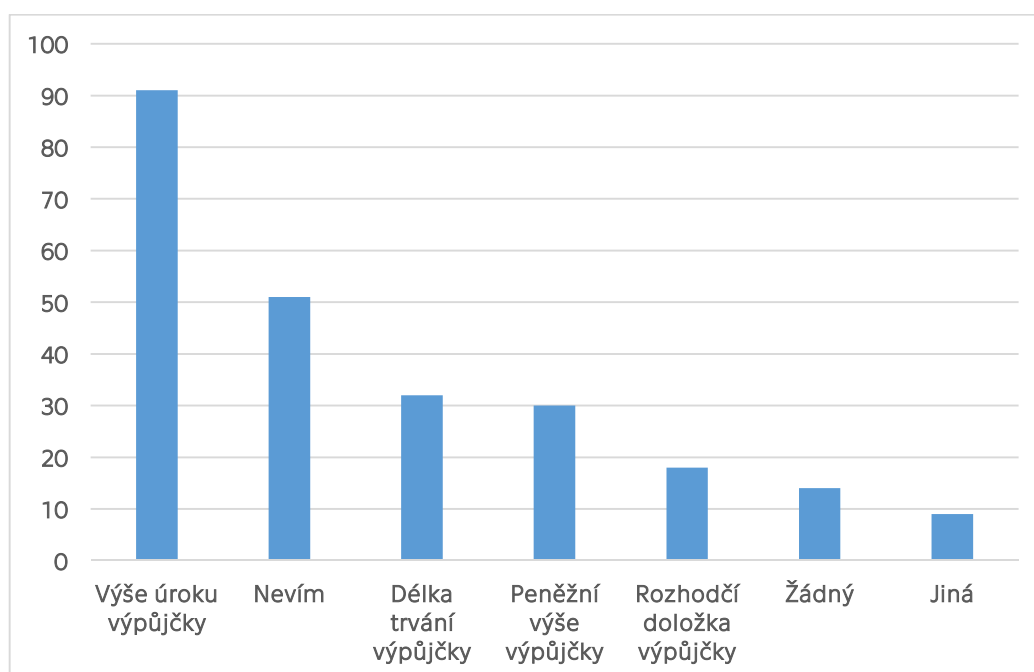
Graf 10: Vlastní zkušenost respondentů s výpůjčkou

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 10 popisuje vlastní zkušenost respondentů s výpůjčkou s ohledem na věk. Největší zkušenost popisují respondenti v kategorii 51 – 60 let, kteří v 16 případech udávají, že si v minulosti zřídili úvěr. Druhou nejvyšší skupinou je věková kategorie 41-50 let (15), za ní následuje 31-40 let (13). Menší zkušenosti udávají v dotazované v kategorii seniorů 61 let a více (6), posléze dotazovaní 26-30 let (4). Pouze 1 respondent v kategorii 18 – 25 let zmiňuje zkušenost se zřízením úvěru.

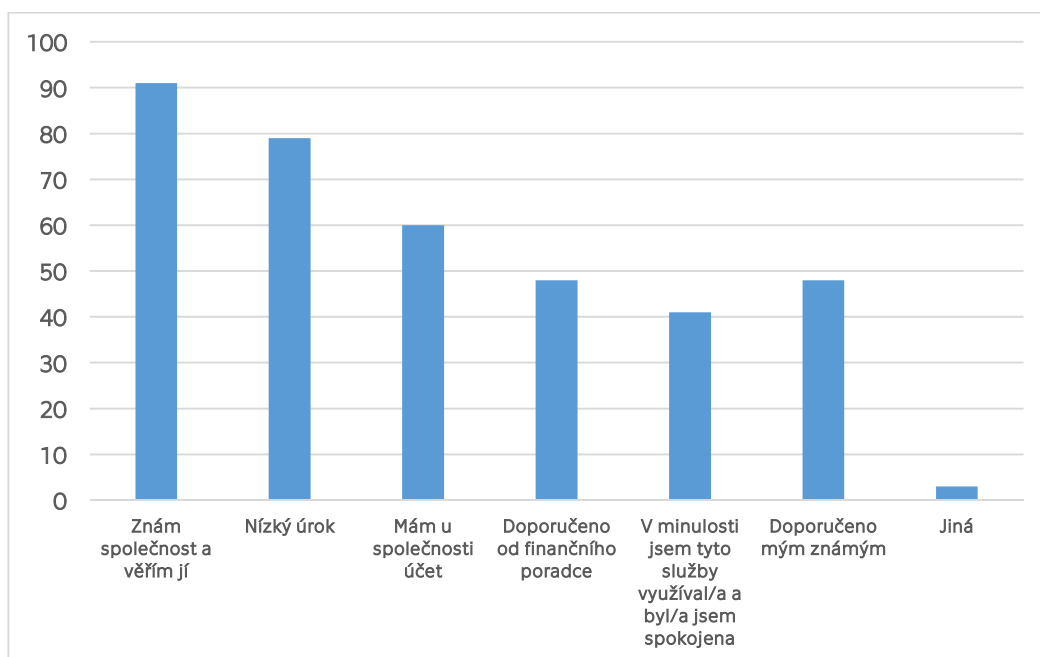
Graf 11: Vnímání respondentů v rozdílu mezi bankovní a nebankovní výpůjčkou

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 11 shrnuje názory respondentů na to, zda vnímají rozdíly mezi bankovní a nebankovní výpůjčkou. Nejvíce dotazovaných (91) se domnívá, že existují rozdíly ve výši úroku výpůjčky. Neznalost v rozdílech mezi výpůjčkami jednotlivých společností udává 51 respondentů. Diferencovanost v jednotlivých výpůjčkách uvádí v souvislosti s délkou výpůjčky 32 respondentů, s peněžní výší výpůjčky 30 respondentů a s rozhodčí doložkou výpůjčky 18. Pouhých 14 dotazovaných se domnívá, že mezi bankovní a nebankovní společností neexistují rozdíly při získávání výpůjčky. V kategorii „Jiná“ byly zastoupeny názory: vyšší riziko u nebankovní výpůjčky, složitost dostat výpůjčku, kontrola v registru dlužníků, dostupnost, důvěryhodnost a způsob vymáhání.

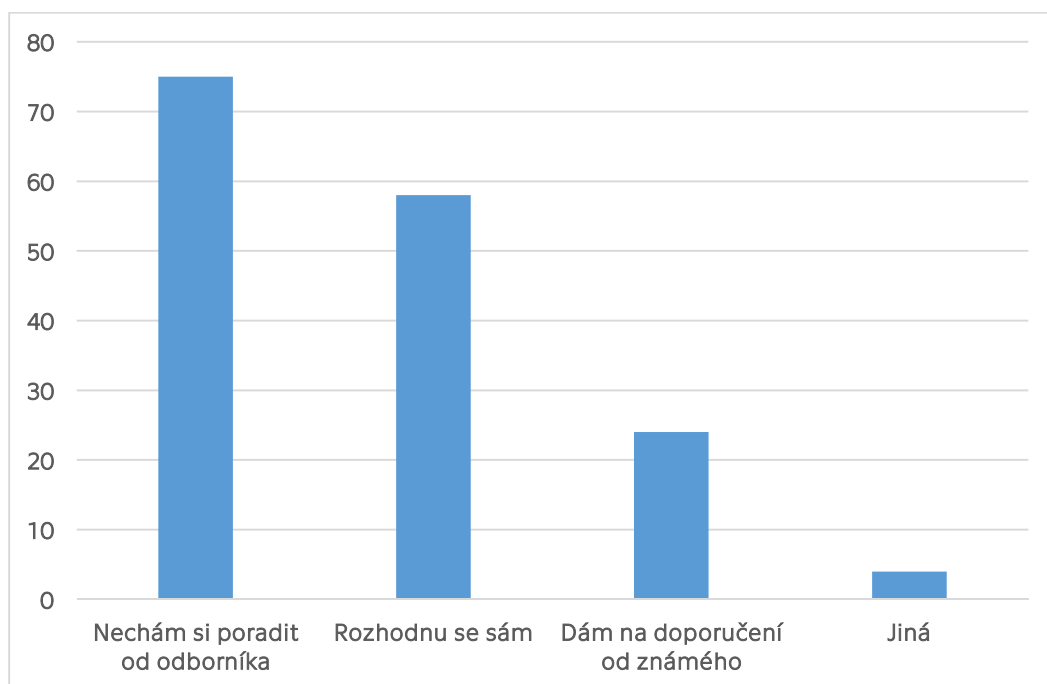
Graf 12: Kritéria rozhodování respondentů při výběru úvěru

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 12 ilustruje názory dotazovaných na kritéria, podle kterých by se rozhodovali při výběru úvěru. Největší skupinu (91) tvoří názor respondentů, že si vyberou úvěr u již známé společnosti, které věří. Druhou významnou skupinu (79) tvoří ti, kteří rozhodují o výpůjčce na základě nízkého úroku. Další skupinou (60) jsou respondenti, kteří již mají u společnosti založený účet. Významnou skupinou jsou i ti, kteří preferují doporučení od finančního poradce (48) nebo ti, kteří již v minulosti služby využívali s pozitivním efektem (41). V rozhodování o výpůjčce má i místo doporučení osobním známým – 39 dotazovaných. V poslední kategorii (Jiná) uvádí respondenti tyto důvody: podmínky úvěru, detaily smlouvy.

Graf 13: Od koho si nechají respondenti poradit při výběru úvěru

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 13 komentuje názory respondentů na to, zda si nechají při výběru úvěru poradit či se rozhodnou sami. Většina dotazovaných (75) dává přednost radě od odborníka. Střední skupina respondentů (58) se chce rozhodovat samostatně. Na doporučení od známého spoléhá 24 respondentů. Na kombinaci vlastního názoru a rady odborníka spoléhají 4 respondenti.

Tabulka 7: Důvěra respondentů k nebankovním společnostem na základě věku

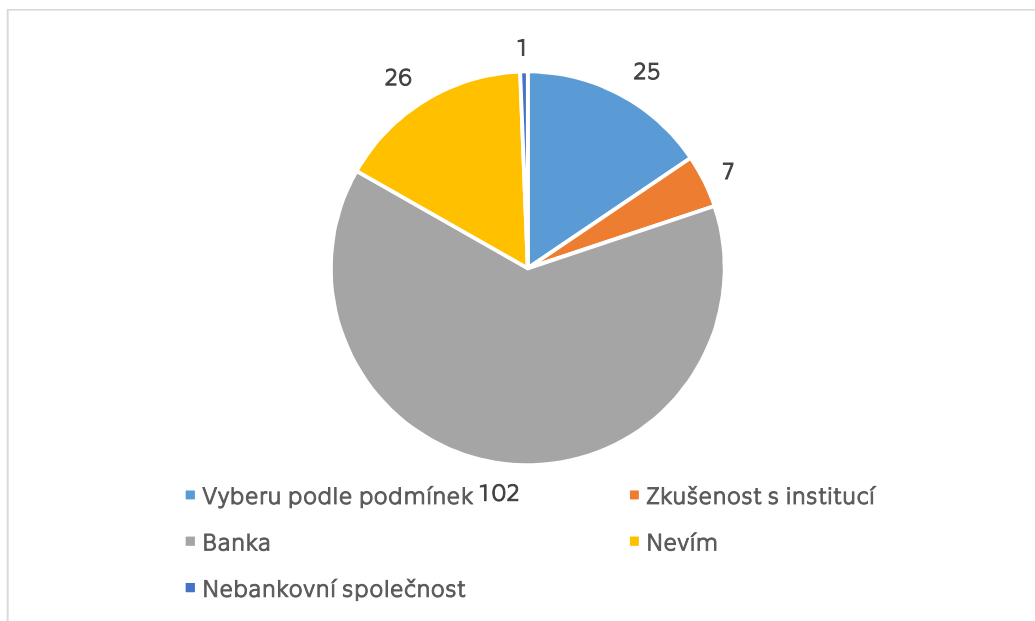
Věk	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Jiné
18-25 let	4	8	18	21	7
26-30 let	7	1	5	7	1
31-40 let	2	9	4	6	1
41-50 let	3	3	5	3	3
51-60 let	3	5	3	11	2
61 let a víc	0	1	0	10	8
Celkem	19	27	35	58	22

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Tabulka 7 popisuje důvěru respondentů k nebankovním společnostem na základě věku. Největší důvěru (odpovědi ano a spíše ano) uvádějí nejmladší dotazovaní ve 12-ti případech. Pouze o jednoho respondenta méně je v kategorii

31-40 let. Další místo shodně s 8 kladnými odpověďmi obsazují kategorie 26 – 30 let a 51-60 let. Oproti tomu důvěru v nebankovní společnosti zmiňuje pouze 1 senior. Odpovědi ve skupině „jiné“ se spíše shodovaly na názoru, že mají nedostatek znalostí a rozhodnutí by záleželo na hlubším studiu informací.

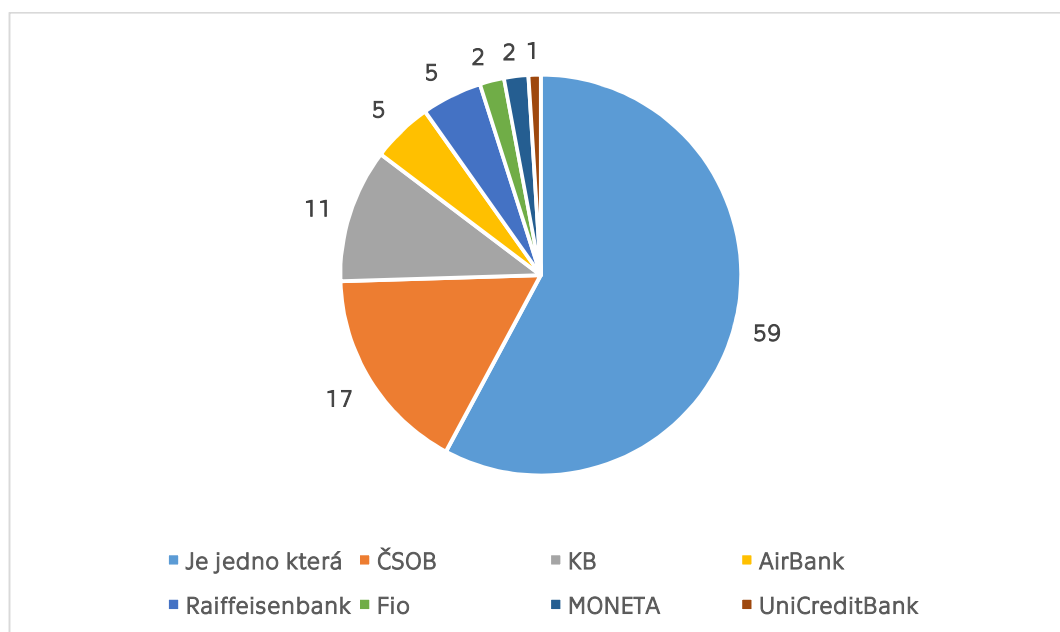
Graf 14: Výběr finanční instituce k poskytnutí úvěru

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 14 srovnává názory respondentů na výběr finanční instituce při výpůjčce. Nejvíce dotazovaných (102) udává, že by si vybralo pro tyto účely banku, podle aktuálních podmínek by se rozhodovalo 25 dotazovaných a podle zkušenosti s konkrétní institucí 7 dotazovaných. Nebankovní společnost by vybral pouze jeden respondent, 26 dotazovaných nevědělo.

Graf 15: Výběr konkrétní bankovní společnosti k poskytnutí úvěru

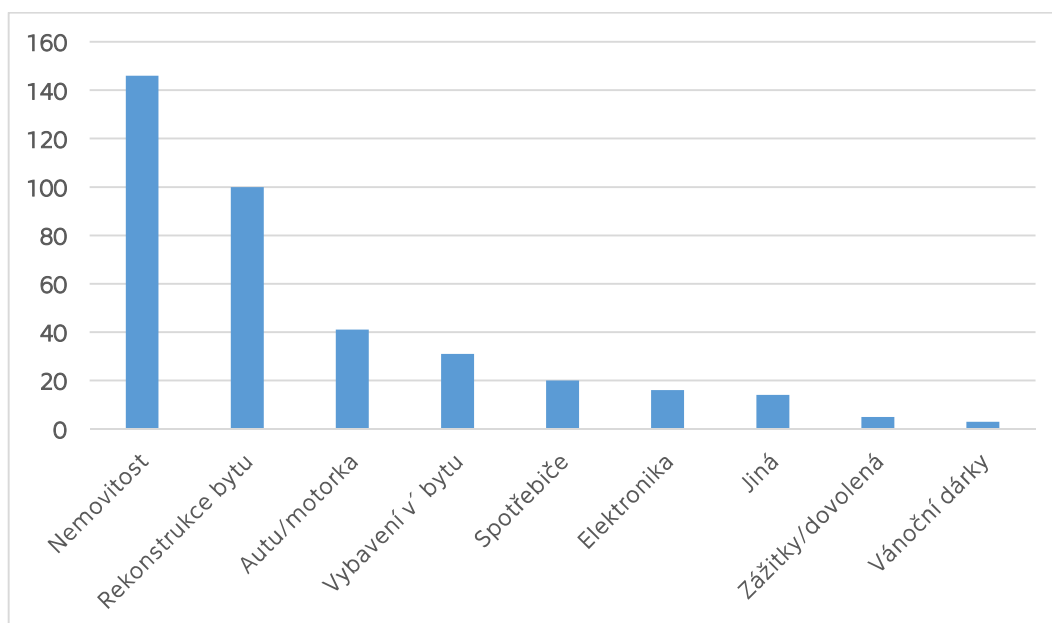

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 15 se vztahuje k předchozímu zpracovanému tématu týkající se výběru finanční instituce k poskytnutí úvěru. U respondentů, kteří v Grafu 14 uvedli výběr bankovní společnosti, je odpověď dále rozpracována podle výběru konkrétní banky. ČSOB preferuje 17 dotazovaných, KB 11 dotazovaných. U pěti respondentů je preference Raiffeisenbank a Air bank. MONETA a Fio Banka jsou upřednostňovány vždy u dvou respondentů. UniCredit Bank by si vybral 1 dotazovaný. V 59 případech je upřednostňovaná banka, bez udání jména instituce.

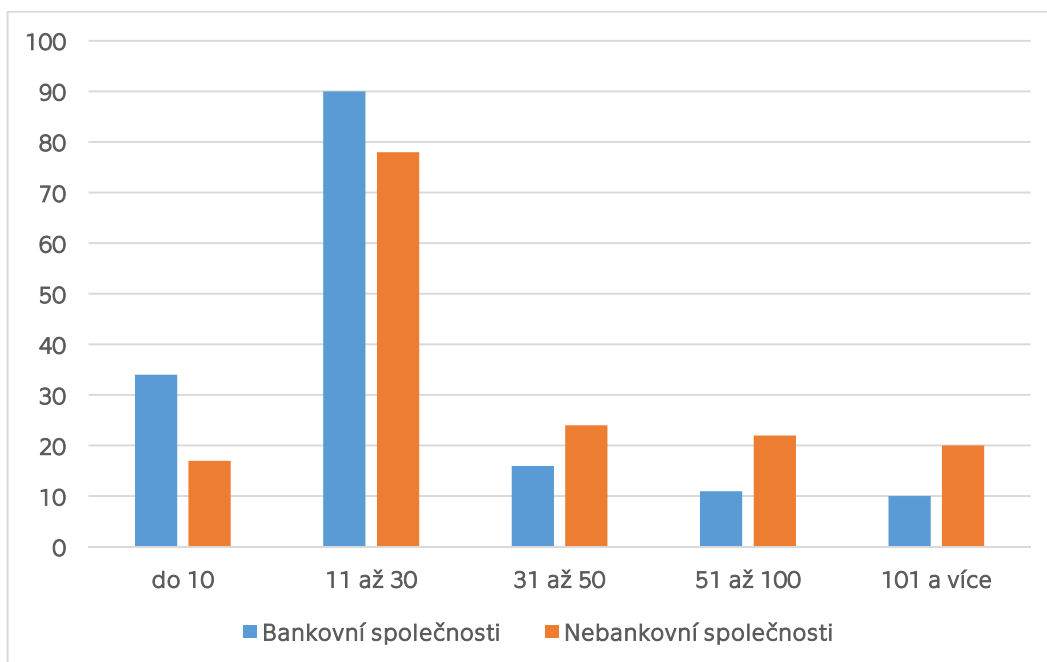
Graf 16: Na co by si respondent vzal úvěr

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 16 sděluje důvod výpůjčky respondentů. Největší skupinou (146) jsou ti, kteří by finanční částku využili na koupi nemovitosti. Druhá skupina (100) by výpůjčku použila na rekonstrukci bytu, 41 dotazovaných na koupi auta či motorky a 31 respondentů na vybavení bytu. Menší zastoupení mají následující položky: koupě spotřebičů (20), elektroniky (16), zážitku či dovolené (5) a vánočních dáreků (3). V kategorii jiná u 14 respondentů se vyskytují důvody: operace psa, rezerva na neočekávané události, důležitá léčba nehrazená pojišťovnou, dluhy rodinných příslušníků, zdravotní potřeby či nákup zemědělské techniky.

Graf 17: Představa respondentů o množství bankovních a nebankovních institucí na finančním trhu ČR

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 17 ilustruje představu respondentů o množství bankovních a nebankovních institucí na finančním trhu v ČR. Názor na počet bankovních společností je následující: 34 respondentů se domnívá, že na našem trhu je maximálně 10 bank. Největší skupinou (90) jsou ti, kteří uvádějí počet 11 – 30 bank. Za nimi se řadí 16 respondentů, kteří uvádějí počet 31 – 50 bank. Další kategorií je 51 – 100 bank s 11 respondenty a zbývajících 10 respondentů uvádějí počet bank 101 a více. Při hodnocení počtu nebankovních institucí bylo v kategorii do 10 zaznamenáno 17 odpovědí. Opět nejvíce respondentů se přiklání k názoru, že se na našem trhu vyskytuje 11 – 30 nebankovních institucí. Za nimi se řadí myšlenka 24 dotazovaných v kategorii 31-50, 22 respondentů v kategorii 51-100 a 20 respondentů v kategorii 101 a více.

11 Interpretace výsledků

V této práci byly stanoveny dva cíle. Prvním cílem bylo zjistit, zda existují významné rozdíly mezi poskytováním spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností. Druhým cílem bylo zjistit, jaká kritéria klient zohledňuje při výběru spotřebitelského úvěru.

K dosažení cílů byly stanoveny tři výzkumné otázky. *1. Jaké jsou výhody/nevýhody spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností? 2. Vnímají lidé rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi při poskytování spotřebitelského úvěru? 3. Jaká jsou nejdůležitější kritéria při výběru společnosti poskytující spotřebitelský úvěr?*

Praktická část byla rozdělena do dvou okruhů. V první části byla provedena rešerše webových stránek jedné náhodně vybrané významné bankovní společnosti a jedné nebankovní společnosti. Byla provedena analýza dat nabízených služeb u spotřebitelských úvěrů a následně porovnáván nejvíce podobný produkt obou společností. V druhé části byl zvolen kvantitativní výzkum prostřednictvím sběru dat od respondentů na základě metody dotazování.

Výzkumný soubor tvořili respondenti, kteří splnili zákonnou plnoletost a zároveň byli ochotní se dotazníkového šetření účastnit, bez ohledu na dokončené vzdělání. Z důvodu zajištění objektivitě odpovědí byla všem zajištěna anonymita. Údaje byly průběžně získávány od ledna do dubna 2023. Celkem se šetření účastnilo 161 respondent, z toho 105 žen a 56 mužů (Graf 3). Jak vyplývá z Grafu 4, nejvíce respondentů (85) žije ve velkém městě s více než 50 tis. obyvateli. Početně druhou nejvyšší skupinu (33) představovali obyvatelé vesnice, za nimi se řadí 27 dotázaných z malých měst do 9 999 obyvatel. Nejméně zúčastněných představuje skupina zastupující střední města s 16 respondenty. Graf 5 informuje o nejvyšším dosaženém vzdělání účastníků dotazníkového šetření. Šest dotazovaných uvádí jako nejvyšší vzdělání základní. Středoškolské vzdělání bez maturity dosáhlo 20 dotázaných, středoškolské vzdělání s maturitou 60, vyšší odborné vzdělání získalo 13 respondentů a nejvyššího vysokoškolského vzdělání pak 62.

První oddíl praktické části se věnoval analýze produktů dvou vybraných finančních společností. Jako zástupce bank byla vybrána KB a jako nebankovní společnost COFIDIS a.s. Obě společnosti jsou v Seznamu regulovaných

a registrovaných subjektů finančního trhu ČNB a mají licenci od ČNB ke sjednávání spotřebitelských úvěrů. Tato licence zaručuje důvěryhodnost a dodržení platných právních předpisů.

Na první výzkumnou otázku *Jaké jsou výhody/nevýhody spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností?* částečně odpovídá srovnání produktů Osobní půjčka (Produkt KB) a Půjčka pro jednotlivce (produkt COFIDIS a.s.) v Tabulka 5. Nastavené částky výpůjčky jsou v obou případech 30 000 Kč, 300 000 Kč, 800 000 Kč a 1 000 000 Kč. Tyto výpůjčky byly srovnávány ve třech dobách splácení – 1 rok, 3 roky a 8 let. Ve všech případech je RPSN u KB nižší, většinou téměř o polovinu. Z toho se tak odvíjí celková zaplacená částka spotřebitelem finanční instituci. Nejmarkantnější peněžní rozdíl je patrný ve výpůjčce 1 000 000 Kč s dobou splácení

8 let. U COFIDIS a.s. zaplatí spotřebitel 1 667 424 Kč, u KB zaplatí 1 302 181 Kč. Rozdíl v přeplatku činí 365 243 Kč). Na další porovnání produktu poukazuje Tabulka 6, která porovnává produkt COFIDIS a.s. – Partnerská půjčka s produktem KB – Osobní půjčka. Toto srovnání používá stejné proměnné jako Tabulka 5. Nejvýznamnější finanční rozdíl je opět ve výpůjčce 1 000 000 Kč s dobou splácení 8 let. U COFIDIS a.s. zaplatí klient 1 599 072 Kč, u KB 1 302 181 Kč. Rozdíl v celkové zaplacené částce je 296 891 Kč.

Obě instituce mají na stránkách úvěrovou kalkulačku, která pomůže klientovi spočítat přibližné částky, které by platil při výpůjčce. Klient má možnost využít zákaznický servis při potřebě dalšího dotazování. V KB se při schválení žádosti o úvěr účtuje jednorázová platba 490 Kč. Na webových stránkách COFIDIS a.s. nejsou žádné poplatky za tuto službu zmiňovány. Za zmínku rovněž stojí poskytnutá maximální částka výpůjčky u srovnávaných společností. U COFIDIS a.s. je maximální částka 1 000 000 Kč, zatímco u KB 2 500 000 Kč. Rozdíly se vyskytují i v období nejdelšího možného splácení – COFIDIS a.s. až 120 měsíců, KB 96 měsíců.

Na základě analýzy produktů vybraných společností odpovídáme na první výzkumnou otázku: bankovní i nebankovní instituce poskytují v zásadě stejné podmínky při udělování spotřebitelských úvěrů a jsou splněna pravidla stanovená zákonem. Mezi společnostmi existují drobné rozdíly, týkající se např. výše úroku, maximální doby splácení, maximální výše výpůjčky, poplatků za sjednané služby či povinnosti sjednání si bankovního účtu.

Druhá výzkumná otázka zjišťovala, zda *Vnímají lidé rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi při poskytování spotřebitelskému úvěru?* Jak je patrné z Graf 7, naprostá většina pojem „nebankovní společnost“ zná. Odpovědi byly pro přehlednost rozděleny podle dosaženého vzdělání. Vysokoškolští respondenti uvádí, že zmiňovaný pojem zná 48 dotazovaných, za nimi se řadí středoškolsky vzdělaní s maturitou se 44 případy a bez maturity s 15 případy. Všech 6 respondentů se základním vzděláním jsou seznámeni s pojmem nebankovní společnost. Podobně příznivý výsledek se týkal i zjišťování, zda dotazovaní znají pojem „spotřebitelský úvěr“. Graf 8 dokládá, že téměř stejný vzorek respondentů (54 středoškoláků s maturitou a 52 vysokoškoláků) shodně udávají znalost. Z dotazovaných středoškoláků bez maturity zná pojem 18 respondentů, studentů vyšších odborných škol 12. Rovněž jako v Graf 7, je všech 6 dotazovaných se základním vzděláním s pojmem srozuměno. Poměrně široké je i povědomí o konkrétních bankovních a nebankovních společnostech. Graf 9 informuje, že nejvyšší znalost v nabízených bankovních a nebankovních společnostech je u České spořitelny se 153 respondenty a KB (152 respondentů) Vysoká znalost je i u Air bank (148), ČSOB (143), MONETA (139), Raiffeisenbank (138), Fio banka (131) a Modrá pyramida. Dále se za ně řadí „Liška“ (116), Provident (115), Zonky (114), „Buřinka“ (110), Hypoteční banka (105). Pod znalostí méně než 100 respondentů následují: Kamali (92), Tesco finanční služby (90), Banka Creditas (87), Cofidis (80), Revolut (80), Zaplo (74), Hello Bank (70), Smart půjčka (52) a J & T Banka (31). Velmi malou znalost prokazují respondenti v dalších společnostech Profit Credit Czech (20), Cool Credit (9), NEY spořitelní družstvo (4) a SOS Credit (3). Zajímavé jsou odpovědi respondentů na otázku vnímání konkrétních rozdílů mezi bankovními a nebankovními společnostmi. Graf 11 tyto informace přehledně shrnuje. Nejvíce dotazovaných (91) se domnívá, že existují rozdíly ve výši úroku výpůjčky. Neznalost v rozdílech mezi výpůjčkami jednotlivých společností udává 51 respondentů. Diferencovanost v jednotlivých výpůjčkách uvádí v souvislosti délkou výpůjčky 32 respondentů, s peněžní výší výpůjčky 30 respondentů a s rozhodčí doložkou výpůjčky 18. Pouhých 14 dotazovaných se domnívá, že mezi bankovní a nebankovní společnostmi neexistují rozdíly při získávání výpůjčky. V kategorii „Jiná“ byly zastoupeny názory: vyšší riziko u nebankovní výpůjčky, složitost dostat výpůjčku, kontrola v registru dlužníků, dostupnost, důvěryhodnost a způsob vymáhání. Tabulka 7 popisuje důvěru respondentů k nebankovním společnostem na základě věku. Největší důvěru (odpovědi ano a spíše ano) uvádějí nejmladší dotazovaní ve 12-ti případech. Pouze o jednoho respondenta méně je v kategorii 31-40 let. Další místo shodně s 8 kladnými

odpověďmi obsazují kategorie 26–30 let a 51-60 let. Oproti tomu důvěru v nebankovní společnosti zmiňuje pouze 1 senior. Odpovědi ve skupině „jiné“ se spíše shodovaly na názoru, že mají nedostatek znalostí a rozhodnutí by záleželo na hlubším studiu informací. Zajímavostí je představa respondentů o množství bankovních a nebankovních institucí na finančním trhu ČR. Graf 17 ilustruje názor na počet bankovních společností: 34 respondentů se domnívá, že na našem trhu je maximálně 10 bank. Největší skupinou (90) jsou ti, kteří uvádějí počet 11–30 bank. Za nimi se řadí 16 respondentů, kteří uvádějí počet 31–50 bank. Další kategorií je 51–100 bank s 11 respondenty a zbývajících 10 respondentů uvádějí počet bank 101 a více. Při hodnocení počtu nebankovních institucí bylo v kategorii do 10 zaznamenáno 17 odpovědí. Opět nejvíce respondentů se přiklání k názoru, že se na našem trhu vyskytuje 11–30 nebankovních institucí. Za nimi se řadí myšlenka 24 dotazovaných v kategorii 31-50, 22 respondentů v kategorii 51-100 a 20 respondentů v kategorii 101 a více. Podle Seznamu regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu ČNB je k 10. 4. 2023 registrováno 46 bankovních a 82 nebankovních společností.

Výsledky šetření v rámci zjišťování informací na druhou výzkumnou otázku nás směřují k vytvoření odpovědi: *Část populace vnímá rozdíl mezi bankovními a nebankovními společnostmi při poskytování spotřebitelského úvěru, ve prospěch bankovních společností.*

Na třetí výzkumnou otázku *Jaká jsou nejčastější kritéria při výběru společnosti poskytující spotřebitelský úvěr?* odpovídali respondenti rozličně. Graf 10 popisuje vlastní zkušenost respondentů s výpůjčkou s ohledem na věk. Největší zkušenost popisují respondenti v kategorii 51–60 let, kteří v 16 případech udávají, že si v minulosti zřídili úvěr. Druhou nejvyšší skupinou je věková kategorie 41-50 let (15), za ní následuje 31-40 let (13). Menší zkušenosti udávají v dotazované v kategorii seniorů 61 let a více (6), posléze dotazovaní 26-30 let (4). Pouze 1 respondent v kategorii 18–25 let zmiňuje zkušenost se zřízením úvěru. Graf 12 ilustruje názory dotazovaných na kritéria, podle kterých by se rozhodovali při výběru úvěru. Největší skupinu (91) tvoří názor respondentů, že si vyberou úvěr u již známé společnosti, které věří. Druhou významnou skupinu (79) tvoří ti, kteří se rozhodují o výpůjčce na základě nízkého úroku. Další skupinou (60) jsou respondenti, kteří již mají u společnosti založený účet. Významnou skupinou jsou i ti, kteří preferují doporučení od finančního poradce (48) nebo ti, kteří již v minulosti služby využívali s pozitivním efektem (41). V rozhodování

o výpůjčce má i místo doporučení osobním známým – 39 dotazovaných. V poslední kategorii (Jiná) uvádí respondenti tyto důvody: podmínky úvěru, detaily smlouvy. Graf 13 komentuje názory respondentů na to, zda si nechají při výběru úvěru poradit či se rozhodnou sami. Většina dotazovaných (75) dává přednost radě od odborníka. Střední skupina respondentů (58) se chce rozhodovat samostatně. Na doporučení od známého spoléhá 24 respondentů. Na kombinaci vlastního názoru a rady odborníka spoléhají 4 respondenti. Graf 14 srovnává názory respondentů na výběr finanční instituce při výpůjčce. Nejvíce dotazovaných (102) udává, že by si vybralo pro tyto účely banku, podle aktuálních podmínek by se rozhodovalo 25 dotazovaných a podle zkušenosti s konkrétní institucí 7 dotazovaných. Nebankovní společnost by vybral pouze jeden respondent, 26 dotazovaných nevědělo. Graf 15 se vztahuje k předchozímu zpracovanému tématu týkající se výběru finanční instituce k poskytnutí úvěru. U respondentů, kteří v Grafu 14 uvedli výběr bankovní společnosti, je odpověď dále rozpracována podle výběru konkrétní banky. ČSOB preferuje 17 dotazovaných, KB 11 dotazovaných. U pěti respondentů je preference Raiffeisenbank a Air bank. MONETA a Fio Banka jsou upřednostňovány vždy u dvou respondentů. UniCredit Bank by si vybral 1 dotazovaný. V 59 případech je upřednostňovaná banka, bez udání jména instituce. Graf 16 sděluje důvod výpůjčky respondentů. Největší skupinou (146) jsou ti, kteří by finanční částku využili na koupi nemovitosti. Druhá skupina (100) by výpůjčku použila na rekonstrukci bytu, 41 dotazovaných na koupi auta či motorky a 31 respondentů na vybavení bytu. Menší zastoupení mají následující položky: koupě spotřebičů (20), elektroniky (16), zážitku či dovolené (5) a vánočních dárků (3). V kategorii Jiná se u 14 respondentů vyskytují důvody: operace psa, rezerva na neočekávané události, důležitá léčba nehrazená pojišťovnou, dluhy rodinných příslušníků, zdravotní potřeby či nákup zemědělské techniky.

Na základě analýzy odpovědí je zodpovězena třetí výzkumná otázka: *Část žadatelů o spotřebitelský úvěr by oslovilo finanční společnost, kterou již zná. Velké množství případných spotřebitelů by si nechalo poradit od odborníka, důležité je ale i samostatné rozhodnutí jednotlivce. V mnoha případech by byla výpůjčka použita na nemovitost, rekonstrukci bytu, auto či motorku a vybavení bytu.*

Závěr

Poskytování úvěrů patří mezi nejvýznamnější činnosti bank. Současně se jedná o velmi žádaný bankovní produkt, kteří klienti využívají nejenom na financování bydlení, ale i k rekonstrukci bytů, na financování spotřebních předmětů, vybavení domácnosti či ke krytí jiných spotřebních výdajů, např. jako úhrada různých služeb. Z důvodu ochrany zájmu zákazníků se činnosti bezpečnosti prostřednictvím bankovního dohledu věnuje ČNB. Ta je oprávněna udělovat při splnění jasně daných podmínek bankovní licenci. Spotřebitelské úvěry tak na základě této licence mohou poskytovat jak bankovní, tak i nebankovní společnosti.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, zda existují zásadní rozdíly mezi poskytováním spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností a jaká kritéria klient zohledňuje při výběru spotřebitelského úvěru. Zjištěné informace mohou sloužit jako inspirace pro ty, kteří se o problematiku aktivně zajímají.

Práce byla rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část shrnovala informace o bankovní soustavě ČR, centrální bance, její měnové politice a dalších povinnostech jako např. bankovní dohled či regulace obchodních bank. Dalšími tématy teoretické části byly druhy bankovních společností, poskytování bankovních licencí nebo nebankovní instituce a bankovní produkty včetně spotřebitelských úvěrů.

Praktická část řešila dva okruhy úkolů. První úkol byl zaměřen na porovnání podmínek poskytování spotřebitelského úvěru u jedné bankovní a jedné nebankovní společnosti – KB a COFIDIS a.s. Druhým úkolem bylo zpracování odpovědí dotazníkového šetření, následné zařazení do přehledných tabulek a grafů a jejich analýza.

Téma poskytování spotřebitelských úvěrů u bankovních a nebankovních společností je dlouhodobě potřebné, aktuální a moderní. Je potěšující, že i přes jisté stereotypy spotřebitelů ve výběru společnosti poskytující úvěr, je mnoho těch, kteří přistupují k tématu zodpovědně a před vlastním rozhodnutím jsou ochotni vyhledat a nechat si poradit odborníkem.

Závěrem mohu konstatovat, že cíle práce byly naplněny včetně zjištění odpovědí na výzkumné otázky.

Seznam pramenů a literatury

Tištěné zdroje

ČERNOHORSKÝ, Jan, 2020. *Finance: od teorie k realitě*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-271-1809-0.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ, 2011. *Základy financí*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-247-3669-3.

ČERVENKA, Miroslav, Dagmar IRCINGOVÁ a Miroslav ŠKVÁRA, 2017. *Spotřebitelské úvěry 2017: průvodce teorií a praxí úvěrování dle zákona č. 257/2016 Sb.* 1. Praha: Miroslav Škvára. ISBN 978-80-904823-4-0.

HŘEBÍK, František, 2008. *Obecná ekonomie*. -. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-101-4.

KALABIS, Zbyněk, 2012. *Základy bankovníctví: Bankovní obchody, služby, operace, rizika*. 1. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0001-8.

REJNUŠ, Oldřich, 2014. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava, 2010. *Bankovníctví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. Eupress. ISBN 978-80-7408_029-6.

VENCOVSKÝ, František, Zdeněk JINDRA, Jiří NOVOTNÝ, Karel PŮLPÁN a Petr DVOŘÁK, 1999. *Dějiny bankovníctví v českých zemích*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut. ISBN 80-7265-030-0.

Elektronické zdroje

Bankovní dohled: Finanční vzdělávání, 2021. In: *Financnivzdelavani* [online]. -: Česká bankovní asociace [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/bankovni-dohled>

Bankovní licence, 2021. In: *Financnivzdelavani* [online]. -: Česká bankovní asociace [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/bankovni-licence>

Bankovní služby: Finanční vzdělávání, 2021. In: *Financnivzdelavani* [online]. -: Česká bankovní asociace [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/bankovni-sluzby>

Celkové pořadí: Index odpovědného úvěrového chování, 2017. In: *Jak přežít dluhy* [online]. Praha: Člověk v tísní [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.jakprezitdluhy.cz/domains/jakprezitdluhy.cz/index-odpovedneho-uverovani-nejlepsi-pomocnik-pri-vyberu-pujcky>

Co je to bankovní systém, 2021. In: *Financnivzdelavani* [online]. -: Česká bankovní asociace [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/co-je-to-bankovni-system>

COFIDIS konsolidace, 2003-2022. In: *Zlatá koruna* [online]. -: pdMEDIA [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.zlatakoruna.info/financni-produkty/nebankovni-uvery/cofidis-konsolidace-cofidis>

Česká národní banka: ECB a ESCB, 2023. In: *Cnb* [online]. -: ČNB [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/ecb-a-escb/

FILIP, Vladimír, 2021. Řešení finanční krize za vlády Habsburků: Papírové peníze s proměnlivou hodnotou. *100+1: zahraniční zajímavost* [online]. Extra Publishing, (-), - [cit. 2022-11-21]. ISSN 1804-9907. Dostupné z: <https://www.stoplusjednicka.cz/reseni-financni-krize-za-vlady-habsburku-papirove-penize-s-promenlivou-hodnotou>

Historie KB, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/vse-o-kb/kb-historie>

Index odpovědného úvěrování, 2017. In: *Jak přežít dluhy* [online]. Praha: Člověk v tísní [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.jakprezitdluhy.cz/domains/jakprezitdluhy.cz/index-odpovedneho-uverovani-nejlepsi-pomocnik-pri-vyberu-pujcky>

Iplatba, 2020. In: *Iplatba* [online]. -: Cofidis [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.iplatba.cz/>

KAGANG, Julia, 2020. What Is Wholesale Banking?: Types of Services and Example. In: *Investopedia* [online]. -: Dotdash Meredith [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/w/wholesalebanking.asp>

Licencování, 2023. In: *Česká národní banka* [online]. -: ČNB [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/postaveni-dohledu/dohled-nad-uverovymi-institucemi/licencovani/>

Monetární politika, 2017. In: *Finance.cz* [online]. -: Mladá fronta a. s. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/menove-ukazatele/monetarni-politika/>

Náklad na půjčku: Index odpovědného úvěrového chování, 2017. In: *Jak přežít dluhy* [online]. Praha: Člověk v tísni [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.jakprezitdluhy.cz/domains/jakprezitdluhy.cz/index-odpovedneho-uverovani-nejlepsi-pomocnik-pri-vyberu-pujcky>

Nástroje měnové politiky, 2023. In: *Cnb.cz* [online]. -: ČNB [cit. 2023-01-04]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/mp-nastroje/>

O ČNB: Česká národní banka, 2022. In: *Cnb.cz* [online]. -: ČNB [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

O společnosti: Společnost Cofidis, 2023. In: *Cofidis* [online]. -: Cofidis [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/>

Optimální půjčka: KB, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/optimalni-pujcka>

Osobní půjčka: KB, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/osobni-pujcka>

Peer-to-peer, 2023. In: *Zonky* [online]. -: Air bank [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.zonky.cz/novinky/jak-se-lisi-peer-to-peer-pujcovani-v-ceske-republice-a-v-zahranici/>

Platební služby, 2021. In: *Financnivzdelavani* [online]. -: Česká bankovní asociace [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/platebni-sluzby/co-jsou-platebni-sluzby>

Platební služby, 2023. In: *Kancelář finančního arbitra: Organizační složka státu* [online]. -: Kancelář finančního arbitra [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://finarbitr.cz/cs/oblasti/platebni-sluzby.html>

Pojištění JISTOTA: vše o vašich úvěrech, 2023. In: *Cofidis* [online]. -: Cofidis [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/vse-o-nasich-uverech/pojisteni/>

Pojištění schopnost splácet: KB, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pojisteni/rizikove-zivotni-pojisteni/pojisteni-schopnosti-splacet>

Popis systému CERTIS: Co je mezibankovní platební styk, 2023. In: *Česká národní banka* [online]. -: ČNB [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/platebni-styk/certis/popis-systemu-certis/>

Půjčka na rekonstrukci, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/pujcka-na-rekonstrukci>

Půjčka na rekonstrukci: od Modré pyramidy, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/pujcka-na-rekonstrukci>

Půjčka na udržitelné zdroje, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/pujcka-na-fotovoltaickou-elektrarnu>

Půjčka na udržitelné zdroje: KB, 2023. In: *Komerční banka* [online]. -: Komerční banka [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/pujcka-na-fotovoltaickou-elektrarnu>

Retailové bankovníctví: Definice, 2023. In: *Banky.cz* [online]. -: banky.cz [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/slovník/retailove-bankovnictvi/>

Spotřebitelský úvěr, 2023. In: *ČNB* [online]. -: ČNB [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/ochrana-spotrebitele/spotrebitelsky-uver/>

Vše o našich úvěrech, 2023. In: *Cofidis* [online]. -: Cofidis [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/vse-o-nasich-uverech/>

Výhodná půjčka Cofidis, 2023. In: *Cofidis* [online]. -: Cofidis [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/pujcka-cofidis/>

Vysvětlení pojmů: bankovka, státočka, obchodní mince, pamětní bankovka a mince, 2023. In: *Cnb* [online]. -: ČNB [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Vysvetleni-pojmu-bankovka-statovka-obchodni-mince-pametni-bankovka-a-mince>

Zákon č. 21/1992 Sb.: Zákon o bankách, 1992. In: *Zakonyprolidi.cz* [online]. -: AION CS [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>

Zákon č. 6/1993 Sb.: Zákon České národní rady o České národní bance, 1993. In: *Zakonyprolidi.cz* [online]. -: AION CS [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-6#cast1>

Získaná ocenění, 2023. In: *Cofidis* [online]. -: Cofidis [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/oceneni/>

Seznam obrázků

Obrázek 1: KB - Půjčka na rekonstrukci - výčet.....	42
Obrázek 2: KB - Půjčka na udržitelné zdroje	43
Obrázek 3: COFIDIS a.s. - partneři služby iplatba	47

Seznam tabulek, grafů, zkratk

Tabulka 1: COFIDIS a.s. – Půjčka pro jednotlivce, doba splácení 1 rok.....	46
Tabulka 2: COFIDIS a.s. - Partnerská půjčka, doba splácení 1 rok.....	46
Tabulka 3: COFIDIS a.s. - doba splácení u jednotlivých produktů v měsících	47
Tabulka 4: Základní parametry společností pro srovnávané úvěry	48
Tabulka 5: Porovnání Půjčky pro jednotlivce s Osobní půjčkou	49
Tabulka 6: Porovnání Partnerské půjčky s Osobní půjčkou.....	51
Tabulka 7: Důvěra respondentů k nebankovním společnostem na základě věku	62

Seznam grafů

Graf 1: Index odpovědného úvěrování za rok 2022.....	44
Graf 2: Celkové pořadí společností v Indexu odpovědného úvěrování.....	45
Graf 3: Pohlaví respondenta	53
Graf 4: Bydliště respondenta.....	54
Graf 5: Nejvyšší dosažené vzdělání	54
Graf 6: Rozdělení respondentů podle věku.....	55
Graf 7: Znalost respondentů pojmu „nebankovní společnost“	56
Graf 8: Znalost respondentů pojmu „spotřebitelský úvěr“	57
Graf 9: Konkrétní znalost bankovních a nebankovních společností.....	58
Graf 10: Vlastní zkušenost respondentů s výpůjčkou	59
Graf 11: Vnímání respondentů v rozdílu mezi bankovní a nebankovní výpůjčkou.....	60
Graf 12: Kritéria rozhodování respondentů při výběru úvěru	61
Graf 13: Od koho si nechají respondenti poradit při výběru úvěru	62
Graf 14: Výběr finanční instituce k poskytnutí úvěru	63
Graf 15: Výběr konkrétní bankovní společnosti k poskytnutí úvěru	64
Graf 16: Na co by si respondent vzal úvěr.....	65
Graf 17: Představa respondentů o množství bankovních a nebankovních institucí na finančním trhu ČR.....	66

Seznam zkratek

CERTIS	Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement system
ČNB	Česká národní banka
ČSOB	Československá obchodní banka
ECB	Evropská centrální banka
ESCB	Evropský systém centrálních bank
KB	Komerční banka a.s.
p. a.	Per annum (za rok)
RPSN	Roční procentní sazba nákladů
SBČS	Státní banka Československá
ZoB	Zákon o bankách
ZoČNB	Zákon o České národní bance
ZOSSP	Zákon o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

Seznam příloh

Příloha A – Dotazníkové šetření.....	83
--------------------------------------	----

Příloha A – Dotazníkové šetření

1. Pohlaví
  - Muž
  - Žena
2. Místo, kde bydlíte
  - Vesnice (do 1 999 obyvatel)
  - Malé město (2 000 – 9 999 obyvatel)
  - Střední město (10 000 – 49 999 obyvatel)
  - Velké město (nad 50 000 obyvatel)
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
  - Základní
  - Středoškolské bez maturity
  - Středoškolské s maturitou
  - Vyšší odborné
  - Vysokoškolské technické
  - Vysokoškolské technické
  - Vysokoškolské humanitní
  - Vysokoškolské přírodovědné
4. Věk
  - 18 – 25 let
  - 26 – 30 let
  - 31 – 40 let
  - 41 – 50 let
  - 51 – 60 let
  - 61 let a více
5. Slyšel/a jste v minulosti pojem nebanka/nebankovní společnost/ nebankovní instituce?
  - Ano
  - Ne
6. Znáte pojem spotřebitelský úvěr?
  - Ano
  - Ne

7. Z těchto vybraných společností vyberte ty, o kterých jste slyšel/a:

- Cofidis
- Cool Credit
- Air Bank
- Smart půjčka
- Česká spořitelna
- Komerční banka
- Modrá pyramida
- Kamali
- J&T Banka
- SOS Credit
- Zonky
- Raiffeisenbank
- Revolut
- Zaplo
- ČSOB
- Profi Credit Czech
- NEY spořitelní družstvo
- Banka Creditas
- Provident
- Fio Banka
- Hypoteční banka
- MONETA
- Tesco finanční služby
- „Buřinka“
- „Liška“
- Hello Bank!

8. Vzal/a jste si někdy výpůjčku?

- Ano
- Ne
- Nechci odpovědět

9. Jaký vnímáte rozdíl mezi bankovní a nebankovní výpůjčkou?

- Délka trvání výpůjčky
- Výše úroku výpůjčky
- Rozhodčí doložka výpůjčky
- Peněží výše výpůjčky
- Žádný
- Nevím
- Jiná... (možnost napsat vlastní odpověď)

10. Jestliže byste si chtěl/a vzít úvěr (půjčit si), podle kterých kritérií se budete rozhodovat?

- Zním společnost a věřím jí
- Mám u společnosti účet
- Doporučeno od finančního poradce
- Nízký úrok
- V minulosti jsem již tyto služby využíval/a a byl/a jsem spokojen/a
- Doporučeno mým známým
- Jiná... (možnost napsat vlastní odpověď)

11. Jestliže byste si chtěl/a vzít úvěr (půjčit si), necháte si poradit od odborníka (finančního poradce) nebo si informace o úvěrech zjistíte sám/sama?

- Nechám si poradit od odborníka
- Dám na doporučení od známého
- Rozhodnu se sám
- Jiná... (možnost napsat vlastní odpověď)

12. Měl/a byste důvěru k nebankovní společnosti?

- Otevřená otázka

13. Představte si, že si chcete půjčit 1 000 000 Kč. K jaké finanční instituci byste šel/šla?

- Otevřená otázka

14. Na co byste si vzal/a výpůjčku?

- Vánoční dárky
- Nemovitost
- Auto/motorka
- Rekonstrukce bytu
- Vybavení bytu
- Elektronika
- Spotřebiče
- Zážitky/dovolená
- Jiná... (možnost napsat vlastní odpověď)

15. Kolik si myslíte, že je bankovních společností na území ČR?

- Napište číslo

16. Kolik si myslíte, že je nebankovních společností na území ČR?

- Napište číslo